مخکي تر هر څه د لاسو پرېولل زده کړه

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ ماشومانو ته د اوداسه ګټې بيان کړئ. ★ بېشکه الله تعالی پاکي کوونکي خوښوي(۱) الله تعالی اودس کوونکو ته د هغوی ګناهونه وربخښي.(۲) په اوداسه سره ناپاکي او چټلي ليري کيږي. ★ماشومانو ته اودس تازه کول ور زده کړئ يعني دا چي تر اوداسه مخکي په زړه کي اراده وکړي چي د الله جل شانهُ د راضي کولو او د پاکي حاصلولو لپاره اودس کوم.(۳) د بسم الله الرحمٰن الرحيم په ويلو سره اودس شروع کړئ.(۴)لاسونه تر مړوندو پوري پرېولئ.(۵) لومړی راسته او بيا چپه لاس پرېولئ.(٦)او ګوتي هم خلال کړئ.(۷) که دي ګوتمی په ګوته وي نو هغه سره وښوروه.(۸) که پر لاسو باندي داسي رنګ وي چي اوبه تر پوستکي پوري نه سي رسېدلای نو هغه ليري کړه چي اوبه د بدن تر هغو برخو پوري ورسيږي چي په اوداسه کي ئې پرېولل ضروري دي او دې ته بايد ښه پام وسي چي په اوداسه کي يو ځای وچ پاته نه سي.(۹)

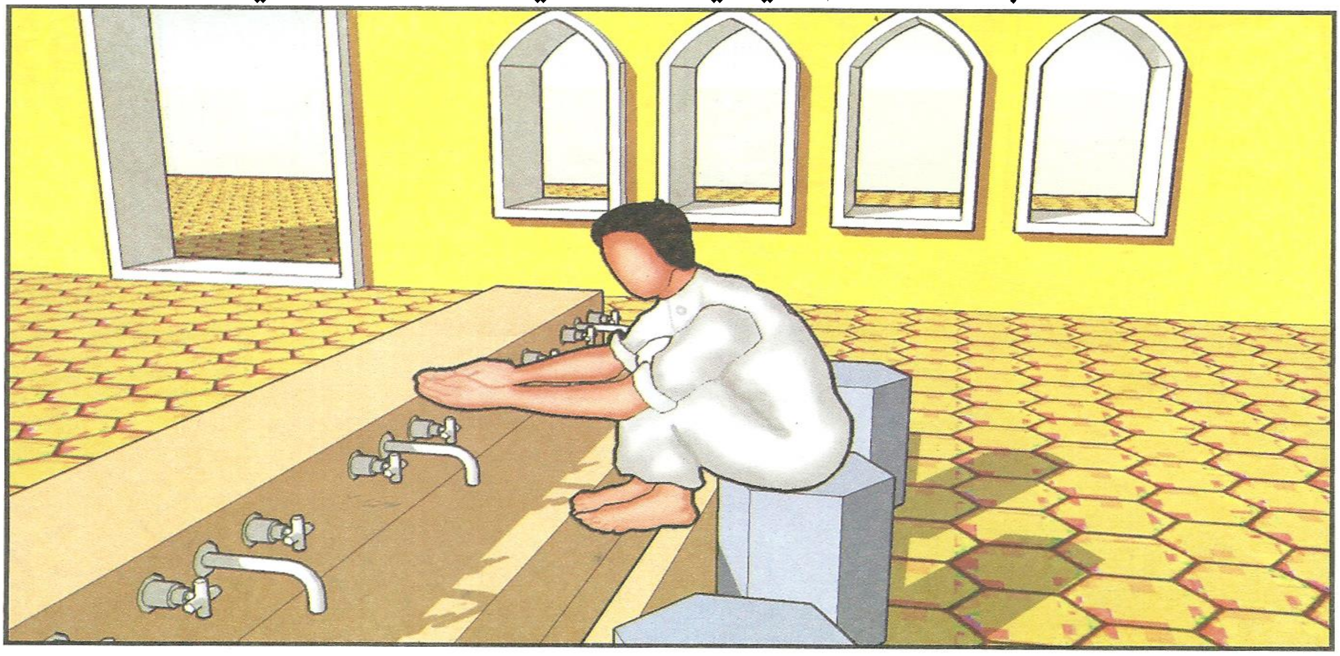

Ketabton.com

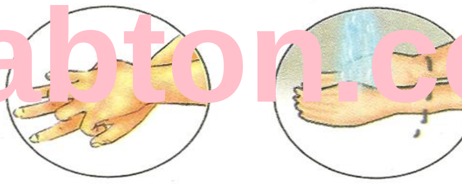

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د اوداسه ګټې کومي دي؟ د اوداسه نيت څنګه کيږي؟ د څه شي په ويلو سره بايد اودس شروع کړل سي؟ لاسونه بايد څنګه او تر کومه ځايه پرېولل سي؟ آيا ګوتي خلالېدل غواړي؟ که پر بدن داسي يو شی وي چي د اوداسه اوبه بدن ته نه پرېږدي نو څه بايد وکړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۱]: التوبة: ۱۰۸.
[۲]:صحيح المسلم: باب خروج الخطايا مع ماء الوضوء، حديث نمبر:۵۷۷، ۵۷۸، ۱۲۱مخ.
[۳]: صحيح البخارى: باب كيف كان بدء الوحى، حديث نمبر:۱، ۱مخ
[۴]: سنن ابى داؤد: باب فى التسمية على الوضوء، حديث نمبر:۱۰۱، ۱۰۲، ۳۱مخ.
[۵]: صحيح البخارى: باب الوضوء ثلاثا ثلاثا، حديث نمبر: ۱۵۹، ۳۲مخ.
[٦]: صحيح البخارى: باب التيمن فى الوضوء والغسل، حديث نمبر۱۶۸، ۳۴مخ
[۷]: سنن الترمذى:باب فى تخليل الاصابع، حديث نمبر:۳۸-۳۹، ۱۲مخ.
[۸]: المصنف لابن ابى شيبه: باب فى تحريک الخاتم فى الوضوء، حديث نمبر: ۴۲۴-۴۳۴، ۳۷۰- ۳۷۲مخونه.
[۹]: صحيح المسلم: باب وجوب استيعاب جميع اجزاء محل الطهارة، حديث نمبر۵۷۶، ۱۲۱مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ته خوله پرېولل هم را زده کړه

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ ماشومان وپوهوئ چي مسواک ووهي.(۱۰) د مسواک کټي ورته بيان کړئ چي خوله پاکوي او الله تعالی په راضي کيږي.(۱۱) مسواک وهل سنت عمل دئ.(۱۲) د کوم لمانځه دپاره چي مسواک وهل سوئ وي تر هغو اويا (۷۰) لمنځونو ښه دئ چي د هغه لپاره مسواک نه وي وهل سوئ.(۱۳) که مسواک پيدا نه سي نو د هغه پر ځای د غاښو برس يا د راسته لاس د شهادت ګوته وکاروئ.(۱۴) مسواک بايد د غاښو پر راسته او چپه خواوو ووهل سي.(۱۵) بيا درې واره په ښه توګه غرغره وکړئ.(۱۶) په راسته لاس خوله پرېولل سنت طريقه ده.(۱۷) او درې واره په ښه توګه په پزه اوبه وګرځوئ.(۱۸) او په چپه لاس پزه سوڼ کړي.(۱۹)

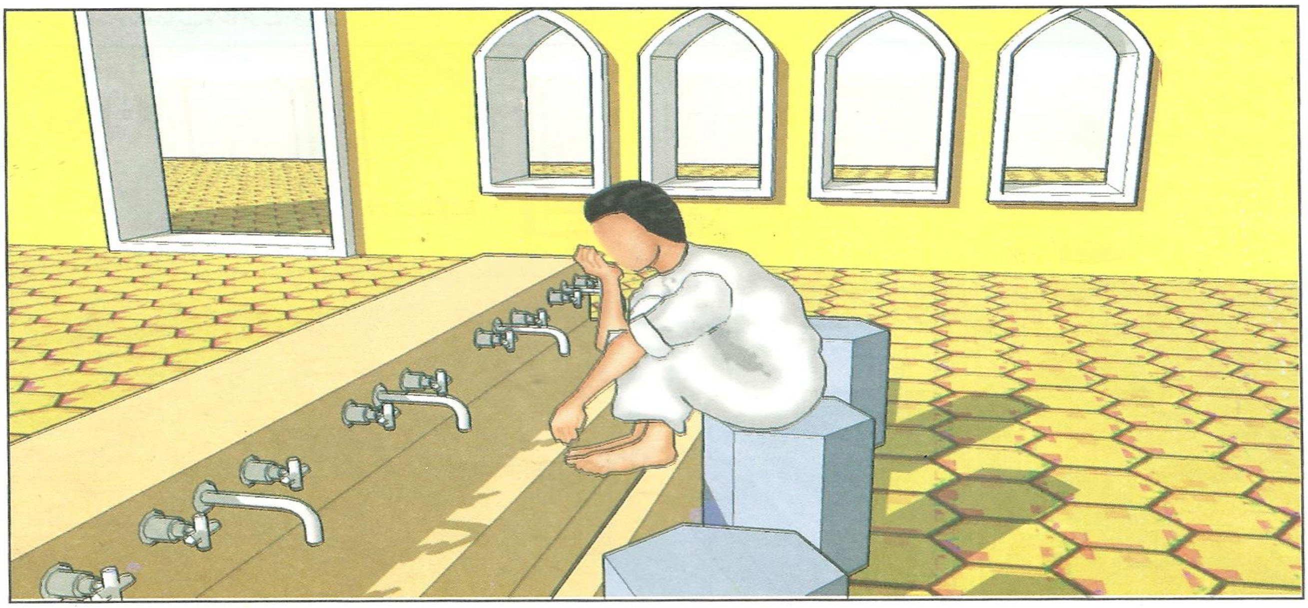

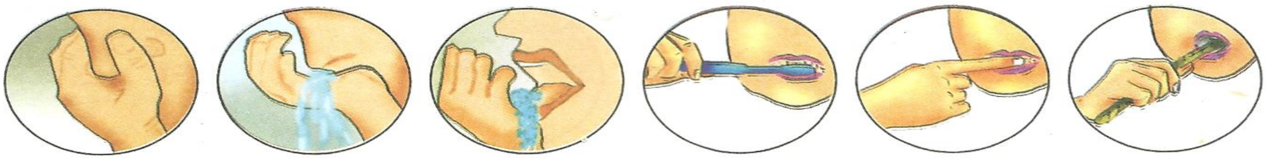

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د مسواک کټي څه دي؟ که مسواک نه وي څه بايد وکړل سي؟ خوله بايد په کوم لاس پرېولل سي؟ د مسواک وهلو سنت طريقه کومه ده؟ څو واره بايد په پزه اوبه وګرځول سي؟ پزي ته بايد په کوم لاس اوبه ور واچول سي؟ پزه بايد په کوم لاس پاکه سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته ووايا ست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۱۰: صحيح البخارى: باب السواک يوم الجمعة، حديث نمبر: ۸۸۷-۸۸۹، ۱۴۳مخ.
۱۱: سنن النسائى: باب الترغيب فى السواک، حديث نمبر:حديث نمبر: ۵، ۱مخ.
۱۲: صحيح البخارى: باب السواک، حديث نمبر: ۲۴۴. ۴۵مخ.
۱۳: مرقاة المفاتيح شرح مشكاة المصابيح، باب السواک، حديث نمبر: ۳۸۹. ۲ټوک، ۹۲مخ.
۱۴: كنز العمال: السواک، حديث نمبر:۲۶۱۶۳، ۹ټوک، ۱۳۷مخ. وايضًا: آپ کی مسائل اور ان کا حل، ۳ټوک، ۷۸مخ.
۱۵: ويستحب ان يبدأ بالجانب الايمن من فمه عرضًا. مرقاة المفاتيح: ۸۰مخ، ۲ټوک. رياض الصالحين: حديث نمبر: ۸۳۲، ۲۲۱مخ.
۱۶: صحيح البخارى: باب المضمضة فى الوضوء، حديث نمبر:۱۶۴، ۳۳مخ.
۱۷: صحيح النسائى: باب بأى اليدين يتمضمض، حديث نمبر: ۸۵، ۱۱مخ.
۱۸: صحيح البخارى: باب الاستنثار فى الوضوء، حديث نمبر:۱۶۱، ۳۳مخ.
۱۹: سنن النسائى:باب بأى اليدين يستنثر، حديث نمبر:۹۱، ۱۲مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ته د مخ پرېولل را وښيه

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ درې واره مکمل مخ پرېوله.(٢٠) د مخ پرېوللو څخه مطلب دا دئ چي دورېښتانو د راشنه کېدو څخه بیا د زني تر لاندي برخي پوري او د یوه غوږ د نرمۍ څخه بیا تر د بل غوږ تر نرمۍ پوري ټوله مخ پرېولي.(٢١) ماشومان وپوهوئ چي کله دوی غټان سي او پر مخ ئې د نبي کریم ﷺ مبارک سنت ږیره راسي نو هغه باید خلال کړي. نبي کریم ﷺ چي به کله اودس تازه کوئ نو اوبه به ئې په لاس کي واخیستلې او تر کرغښیو (تر غاښو لاندي هغه هډوکي چي په وریو پوښل سوي وي) لاندي حصې ته به ئې ور اچولې او ږیره مبارکه به ئې خلالول.(٢٢)

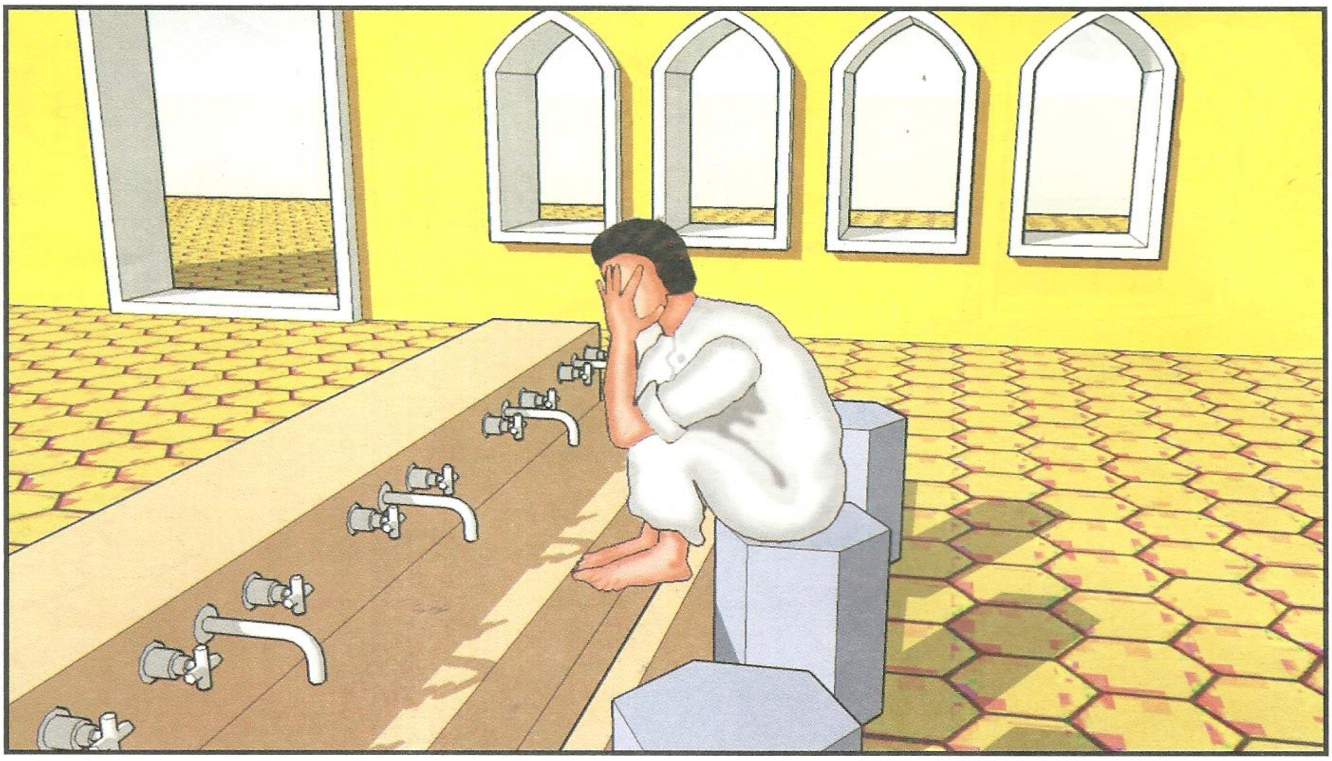

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: مخ باید څو واره پرېولل سي؟ د کوم ځای څخه تر کوم ځایه باید پرېولل سي؟ که (په وروسته کي) د ماشومانو ږیره راسي نو باید څنګه خلال کړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته ووایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

٢٠: صحیح البخاری: باب الوضوء ثلاثا ثلاث، حدیث نمبر:١٥٩، ٣٢مخ.
٢١: وحد الوجه من قصاص الشعر الی اسفل الذقن والی شحمتی الاذنین. الهدایة: کتاب الطهارت، ٣٠مخ.
٢٢: سنن ابی داؤد: باب تخلیل اللحیة، حدیث نمبر: ١٤٥، ٣٩مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د ټوله لاپرېولل را زده کړه

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ دواړه لاسونه درې واره د څنګلو سره پرېولئ.(۲۳) ماشومانو ته دا هم ور وښياست چي په ټولو ښو کارونو کي د راسته طرف څخه شروع کول د نبي عليه سلام سنت طريقه ده.(۲۴) نو تاسو يوازي په اوداسه کي نه بلکه په هر کار کي دې ته پام وکړئ مثلاً: اول راسته لاس بيا چپه لاس، اول راسته پښه بيا چپه پښه. ★ کوم ځای چي په اوداسه کي پرېولل غواړي که پر هغه ځای باندي يو شی وي لکه ساعت ، انګشتری، ايلفي، سريښ، روغني رنګ او داسي نور، نو پام مو وي چي بايد بدن ته اوبه ورسيږي.(۲۵)

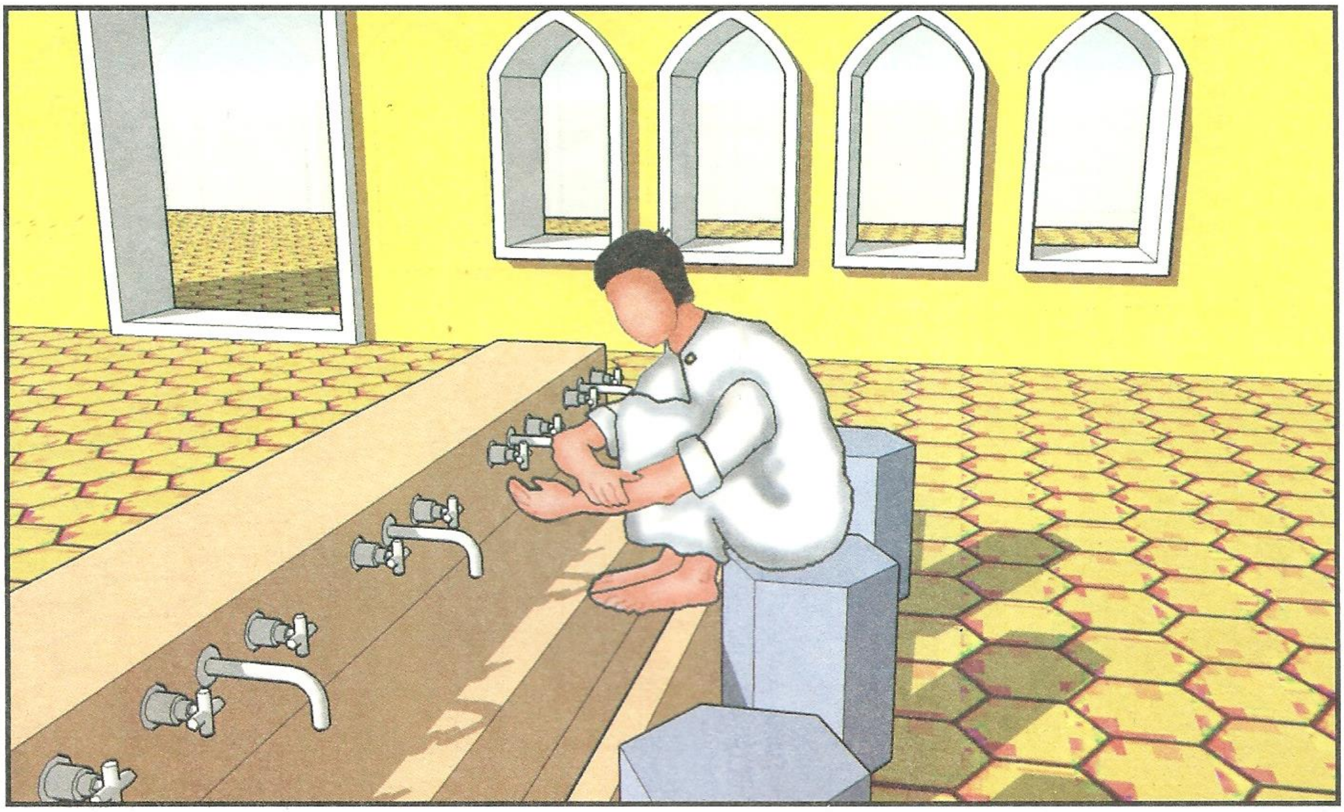

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: لاس بايد څو واره پرېولل سي؟ تر کومه ځايه بايد پرېولل سي؟ که چا يو شی په لاس کړئ وي نو بايد څه شی په پام کي ونيسي؟(دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۲۳]: صحيح البخارى: باب الوضوء ثلاثا ثلاث، حديث نمبر:۱۵۹، ۳۲مخ.
[۲۴]: صحيح البخارى: باب التيمن فى الوضوء والغسل، حديث نمبر۱۶۸، ۳۴مخ
[۲۵]: صحيح المسلم: باب وجوب استيعاب جميع اجزاء محل الطهارة، حديث نمبر۵۷۶، ۱۲۱مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر مسح څنګه کيږي؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: يو وار د ټول سر مسح وکړئ. د سر د مسح کولو اسانه طريقه دا ده چي د دواړو لاسو ګوتي او ورغوي لانده کړل سي او د سر پر مخکني برخه کښېښول سي او دا رقم شا ته کش کړل سي چي ټول سر مسح سي.(٢٦) د سر (د مسحي) سره، د ګوتو په شا باندي د غاړي اخري حصه يعني څټ مسح هم وکړئ.(٢٧) البته د غوږونو مسح د غاړي تر مسحي مخکي ده. ۶۴مخ وګورئ.

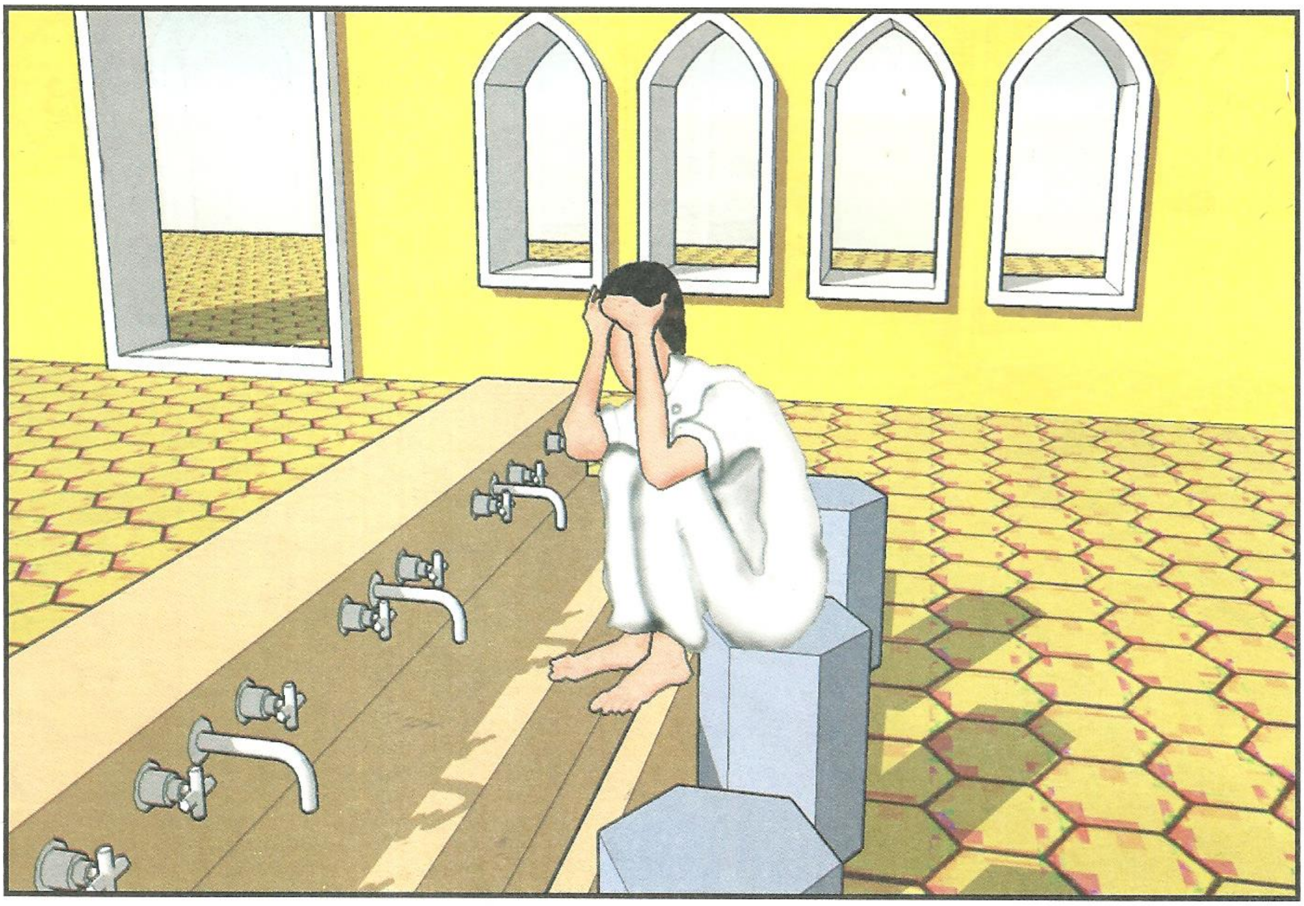

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: سر بايد څو واره مسح سي؟ د کوم ځای څخه تر کوم ځای پوري بايد مسح سي؟ د سر د مسحه کولو دپاره اسانه طريقه کومه ده؟ آيا د سر سره بايد د غاړي مسح هم وکړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته ووايا ست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[26]: صحيح البخارى: باب مسح الرأس مرة، حديث نمبر:١٩٢، ٣٨مخ.
[27]: المصنف لابن ابى شيبة: باب فى مسح الرأس كيف هو، حديث نمبر:١٥٠- ١٥٥، ٢٩١- ٢٩٣مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو د غوږ مسح څنګه وکړم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ د سر تر مسحي وروسته يو وار د غوږو مسحه هم وکړئ. د غوږو د مسحي لپاره دوهم وار د لاسو لندولو ضرورت نسته بلکه د سر د مسحي لپاره چي لاسونه لانده سوي وه هغه کافي دي.(۲۸) د غوږونو د مسحي اسانه طريقه دا ده چي د غوږو په سوريانو او دننه برخه کي شا و خوا د شهادت ګوتي ګوتي سره راتيري کړئ او که لاسونه وچ وي، نو نوري اوبه به را اخلئ او په بټو ګوتو سره د غوږو شا مسح کړئ.(۲۹)

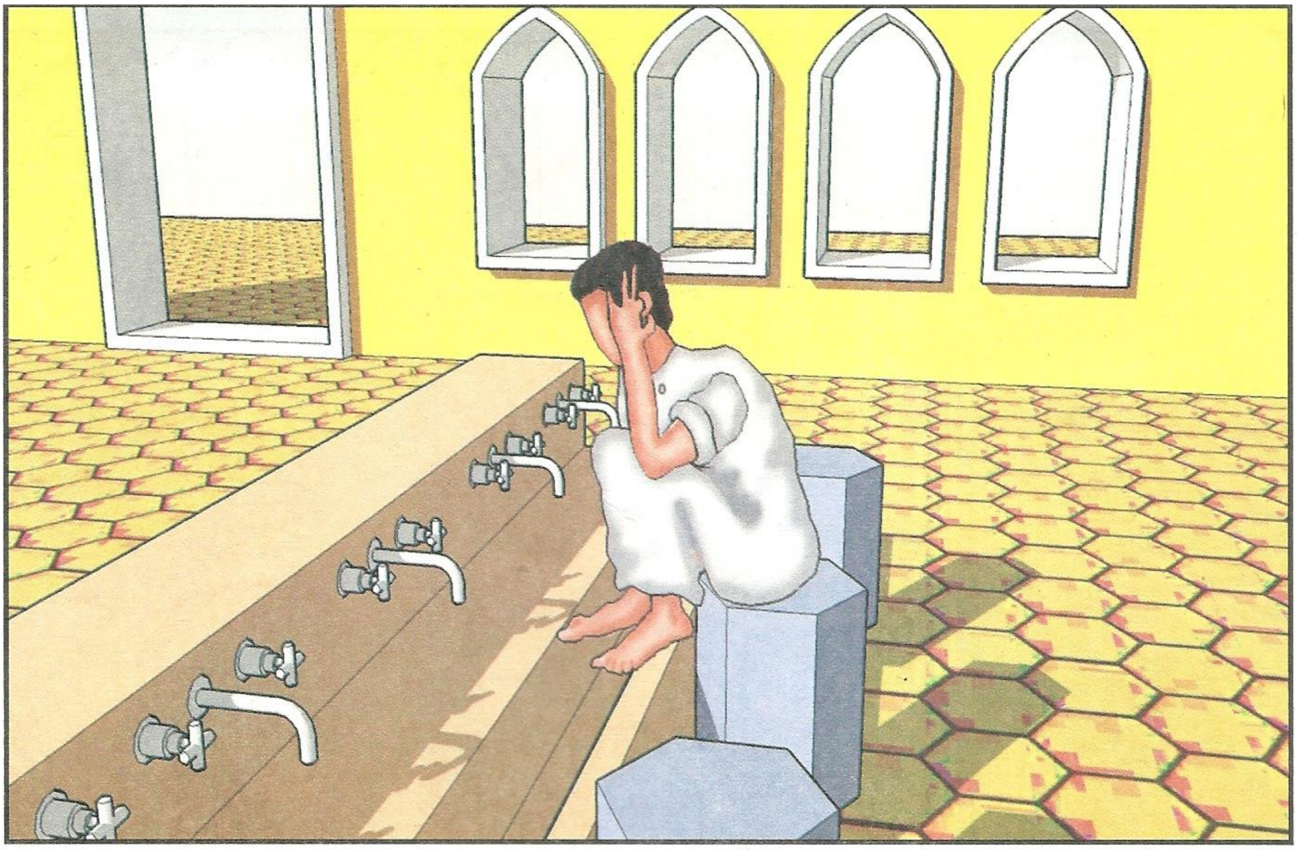

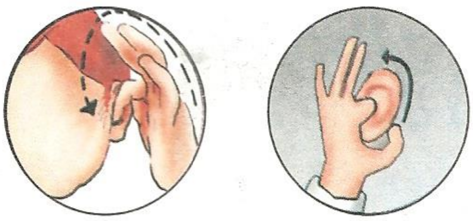

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د غوږو مسح بايد څو واره وسي؟ آيا د غوږو د مسح کولو لپاره لاسونه بيا لندبدل غواړي؟ غوږونه بايد څنګه مسح سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته ووايا ست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[28]: سنن نسائی: باب مسح الاذنين مع الرأس و ما يستدل به على انهما من الرأس، حديث نمبر:۱۰۲-۱۰۳، ۱۴مخ.
[29]: سنن سنن نسائی: باب مسح الاذنين مع الرأس و ما يستدل به على انهما من الرأس، حديث نمبر:۱۰۲-۱۰۳، ۱۴مخ.
وايضًا: حاشية الطحطاوى على المراقى الفلاح، ۷۶مخ. وايضًا: الفقه الحنفى، ۱ټوک، ۷۸مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې باید څنګه پرېولل سي؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ پښې د بجلکو سره درې واره پرېولئ.[۳۰] پام کوئ چې تلي، بجلکي یا پوندي وچي پاته نه سي. اول راسته پښه پرېولئ بیا چپه پښه. ★ د پښو ګوتي هم خلال کړئ.[۳۱] اودس په ترتیب سره وکړئ، یعني نیت وکړئ، بسم الله وواياست، بیا دواړه لاسونه تر مړوندو پوري پرېولئ او ګوتي هم خلال کړئ، بیا مسواک ووهئ او خوله پرېولئ، بیا پزي ته اوبه واچوئ، بیا مخ پرېولئ، بیا تر څنګلو پوري لاسونه پرېولئ، بیا د سر غوږونو او غاړي مسح وکړئ او بیا پښې پرېولئ.[۳۲]

د اوداسه فرضونه څلور دي: درې اندامونه پرېولل او یو اندام مسح کول، یعني (۱) مخ پرېولل (۲) دواړه لاسونه د څنګلو سره پرېولل (۳)دواړي پښې د بجلکو سره پرېولل (۴) د سر مسح کول (که ددغو فرضو څخه یو یا هم د یوه فرض لږه برخه هم پاته سي نو اودس نه صحیح کیږي چې بیا لمونځ هم نه صحیح کیږي)

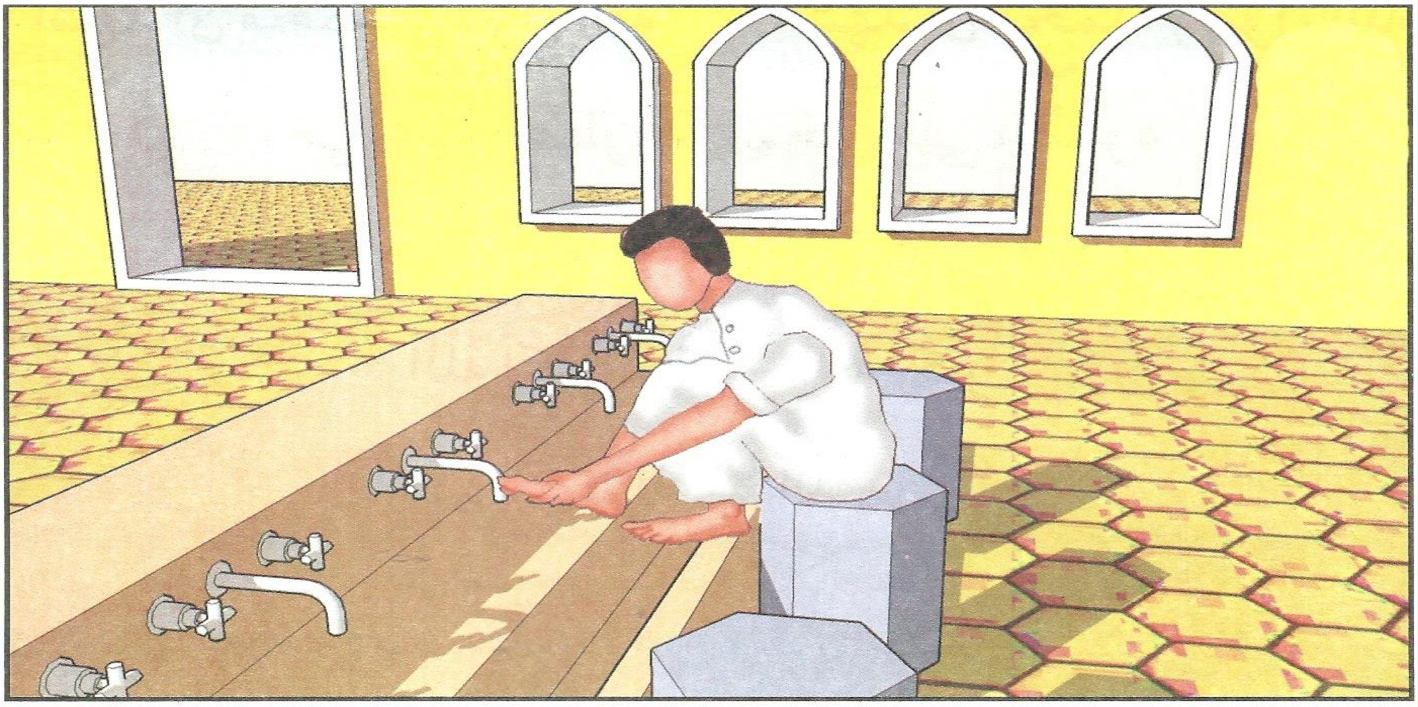

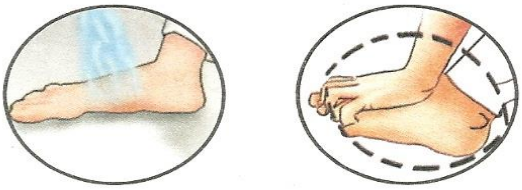

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: پښې باید څو واره پرېولل سي؟ د کوم ځای څخه تر کوم ځای پوري باید پرېولل سي؟ آیا د پښې ګوتي خلالېدل غواړي؟ د اوداسه ترتیب څنګه دئ؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

[۳۰]: صحیح البخاری: باب الوضوء ثلاثا ثلاثا، حدیث نمبر: ۱۵۹، ۳۲مخ.
[۳۱]: سنن الترمذی:باب فی تخلیل الاصابع، حدیث نمبر:۳۸-۴۰، ۱۲مخ.
[۳۲]: صحیح المسلم: باب صفة الوضوء وکماله، حدیث نمبر:۵۳۸-۵۳۹، ۱۱۴- ۱۱۵مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ته اذان د سم تلفظ سره را پیاد کړه او د آذان جواب هم را زده کړه

اَللّٰهُ أَكْبَرُ اَللّٰهُ أَكْبَر
أَشْهَدُ أَنْ لَّا اِلٰه اِلَّا اللّٰهُ
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ
حَيَّ عَلَى الصَّلوةِ
حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ
اَللّٰهُ أَكْبَرُ

اَللّٰهُ أَكْبَرُ اَللّٰهُ أَكْبَرُ
أَشْهَدُ أَنْ لَّا اِلٰه اِلَّا اللّٰهُ
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ
حَيَّ عَلَى الصَّلوةِ
حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ
اَللّٰهُ أَكْبَرَ

لَا اِلٰه اِلَّا اللّٰه(۳۳)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ماشومانو ته اذان د سم تلفظ سره ورپیاد کړئ★ د اذان جواب زده کړئ.

طریقه یې دا ده چې مؤذن څه وایي هغه دي تکراروي، البته د حَيَّ عَلَى الصَّلوه ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاح په جواب کې لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ ویل کیږي.(۳۴) د سهار په اذان کې دغه توري وراضافه کیږي، اَلصَّلوةُ خَيْرٌ مِّنَ النَّوْم.(۳۵) د اَلصَّلوةُ خَيْرٌ مِّنَ النَّوْم په جواب کې صَدَقْتَ وَبَرَرْتَ ویلکیږي.(۳۶)

تمرین: اذان او درود شریف د سم تلفظ سره ورته ووایاست، د ماشومانو څخه په مختلفو ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: د اذان جواب څنګه ورکول کیږي؟ د حَيِّ عَلَى الصّلوه ، حَيِّ عَلَى الْفَلَاح په جواب کې باید څه وویل سي؟ د اَلصَّلوةُ خَيْرٌ مِّنَ النَّوْمِ په جواب کې باید څه وویل سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه وراصلاح کړئ.

تر اذان وروسته کومه دعاء وکړم؟

أَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّآمَّةِ ۞ وَالصَّلوةِ الْقَآئِمَةِ ۞آتِ مُحَمَّدَ نِ الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ ۞ وابْعَثْهُ مَقَاماً مَّحْمُوْدَ نِ الَّذِىْ وَعَدْتَّهُ ۞ اِنَّکَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ. (۳۷)

۳۳: سنن ابى داؤد: باب كيف الاذان، حديث نمبر:۵۰۱/۴۹۹، ۱۱۱- ۱۱۲مخونه.
۳۴: صحيح المسلم: باب استجاب القول مثل قول المؤذن لمن سمعه ثم يصلى على النبى ﷺ ثم يسأل الله له الوسيلة، حديث نمبر:۸۴۸، ۱۶۳مخ.
۳۵: سنن ابى داؤد: باب كيف الاذان، حديث نمبر:۵۰۴/۵۰۱/۵۰۰، ۱۱۲- ۱۱۳مخونه.
۳۶: الاذكار النووية: باب ما يقول من سمع المؤذن والمقيم، ۳۶مخ.
۳۷: صحيح البخارى: باب الدعاء عند النداء، حديث نمبر:۶۱۴، ۱۰۲مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس اقامت هم را زده کړه

اَللّٰهُ أَكْبَرَ اَللّٰهُ أَكْبَر — اَللّٰهُ أَكْبَرَاَللّٰهُ أَكْبَر

أَشْهَدُ أَنْ لَّا اِلٰه اِلَّا الله — أَشْهَدُ أَنْ لَّا اِلٰه اِلَّا الله

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ الله — أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ الله

حَيَّ عَلَى الصَّلوه — حَيَّ عَلَى الصَّلوه

حَيَّ عَلَى الْفَلَاح — حَيَّ عَلَى الْفَلَاح

قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ — قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

اَللّٰهُ أَكْبَر — اَللّٰهُ أَكْبَر

لَا اِلٰه اِلَّا الله (۳۸)

ماشومانو ته ئي ور زده کړئ: ★ د اذان تر جواب وروسته باید پر نبي کریم علیه سلام درود شریف وویل سي.(۳۹) ماشومانو ته د اذان دعاء او اقامت د سم تلفظ سره ور پیاد کړئ. ★ماشومانو ته دا ور زده کړئ چي د اذان تر جواب وروسته باید د نبي کریم علیه سلام دپاره د وسیلې دعاء وکړي تر څو د قیامت په ورځ مو د رسول الله صلى الله علیه وسلم شفاعت نصیب سي.(۴۰) هر وخت چي د نبي کریم صلى الله علیه وسلم نوم یاد سي نو درود شریف وو ایاست.(۴۱) د اقامت جواب زده کړئ: طریقه ئي دا ده چي مؤذن څه وایي هغه دي تکراروي، البته د حَيِّ عَلَى الصّلوه ، حَيِّ عَلَى الْفَلَاح په جواب کي لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ ويل کيږي ★ماشومان وپوهوئ چي د قَدْ قَامَتِ الصّلٰاة په جواب کي باید أَقَامَهَااللهُ وَ اَدَامَهَاوويل سي.(۴۲) ماشومانو ته عربي عبارت په هر ځای وقف ور زده کړئ. مثلاً: د وقف په وخت باید آخري حرف ساکن وي، د وقف په حالت کي دوه زوره والا تنوین په الف بدليږي او په وقف کي ګول تاء (ة) په هاء (ه) بدليږي.

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئي ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: د اذان او اقامت فرق څه دئ؟ د اذان دعاء د سم تلفظ سره ورڅخه واورئ؟ د ماشومانو څخه د وسیلې دعاء او اقامت د سم تلفظ سره واورئ؟ د ماشومانو څخه وپوښتئ چي په اقامت کي د قَدْ قَامَتِ الصّلٰوة په جواب کي باید څه وويل سي او کوم ځای چي غلط وو هغه ور اصلاح کړئ.

۳۸: سنن ابی داؤد: باب کیف الاذان، حدیث نمبر: ۵۰۷/۵۰۶/۵۰۲/۴۹۹، ۱۱۱- ۱۱۴مخونه، وفی الباب فی الاقامة، حدیث نمبر:۱۱۶،۵۱۰مخ.

۳۹: صحیح المسلم: باب استجاب القول مثل قول المؤذن لمن سمعه ثم یصلی علی النبی ﷺ ثم یسأل الله له الوسیلة، حدیث نمبر:۸۴۸، ۱۶۳مخ.

۴۰: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی النساء من قال لیس علیهن أذان ولا اقامة، حدیث نمبر: ۲۳۲۶-۲۳۳۵ ،۲ټوک ۳۶۶- ۳۶۷مخونه.

۴۱: سنن الترمذی: باب قول رسول الله صلی الله علیه وسلم (رغم انف رجل)، حدیث نمبر۳۵۴۶-۳۵۴۵، ۸۰۸ مخ.

۴۲: سنن ابی داؤد: باب ما یقول اذا سمع الاقامة، حدیث نمبر:۵۲۸، ۱۱۹ مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه تر آداء مخکې کوم شیان په یاد ولرم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ تر لمانځه مخکې په یاد ولرئ چې تاسو باید اودس ولرئ.(۴۳) ستاسو کالي(۴۴) او د لمانځه ځای باید پاک وي.(۴۵) ستاسو مخ باید د قبلې خوا ته وي.(۴۶) او نظر د سجدې پر ځای وي.(۴۷) ستا د پښو ګوتې هم باید د قبلې طرف ته وي او دواړې پښې سیده د قبلې طرف ته کړه.(۴۸) (پښې راسته او چپه خوا ته کږول د سنت خلاف دي) ★ د دواړو پښو تر منځ باید د څلورو ګوتو په اندزه فاصله وي.(۴۹) که لمونځ په جماعت وي نو باید په صف کې سیده ودرېږئ.(۵۰) د صف د سیده کولو ښه طریقه دا ده چې هر یو خپلي پوندي د صف پر سر یا د صف د نښان پر آخري ښوکه کښیږدي. ★ په جماعت کې باید دې خبرې ته هم پام وسي چې راسته او چپه خواوو ته د ولاړو خلګو اوږې باید ستا د اوږو سره موښتي وي او په منځ کې خالي ځای باید نه وي.(۵۱) پای جامه (پرتوګ) باید تر بجلکو کښته و نه ځړول سي او پام مو وي چې کالي تر بجلکو پورته وي.(۵۲) په داسي کالو کې باید لمونځ و نه سي چې په هغه کالو کې نورو خلګو ته نه ورځې لکه انګیا او داسي نور کالي ځکه چې دا د ادب خلاف کار دئ.

تمرین: د لمانځه په وخت کې ستاسو مخ باید کومې خوا ته وي؟ آیا په لمانځه کې یوې او بلې خوا ته کتل روا دي؟ د صف سیده کولو طریقه کومه ده؟ نوی صف باید د کوم ځای څخه شروع کړل سي؟ آیا کالي تر بجلکو کښته کول روا دي؟ آیا په داسي کالو کې لمونځ کول صحیح دئ په کومو کالو کې چې موږ د نورو خلګو مخ ته نه سو ورتلای؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندې اداء کړې او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۴۳: المائده: ایت نمبر:۶.
۴۴: المدثر: ایت نمبر:۴.
۴۵: البقرة: ایت نمبر:۱۲۵ و فی سنن ابی داؤد: باب اتخاذ المساجدفی الدور، حدیث نمبر:۴۵۵-۴۵۶، ۱۰۳-۱۰۴مخونه.
۴۶: البقرة: ایت نمبر:۱۴۴.
۴۷: ولها آداب.... نظره الی موضع سجوده حال قیامه. (الدرالمختار:کتاب الصلاة، ۲ټوک، ۲۱۴مخ)
۴۸: صحیح البخاری: باب یستقبل باطراف رجلیه القبلة. باب نمبر ۱۳۱، ۱۳۱مخ.
۴۹: ردالمحتار: ۲ټوک، ۱۶۳مخ.
۵۰: صحیح المسلم: باب تسویة الصفوف وإقامتها وفضل الأول فالأول منها....، حدیث نمبر: ۹۷۲، ۱۸۲مخ.
۵۱: سنن ابی داؤد: باب تسویة الصفوف، حدیث نمبر: ۶۶۱،۱۴۳مخ.
۵۲: سنن ابی داؤد: باب ما جاء فی اسبال الازار، حدیث نمبر: ۴۰۸۶، ۸۰۹ مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه د شروع کولو پر وخت باید کوم شیان په پام کي ونیسم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ په زړه کي نیت وکړه چي فلانی لمونځ کوم، په ژبه ویل ضروري نه دي. ★ د لمانځه د شروع په وخت کي باید لاسونه تر غوږو پوري داسي پورته سي چي د ورغوي مخ د قبلې طرف ته وي، او د بټو ګوتو سرونه د غوږو د سرو (نرمیو) سره وموښلي یا د هغو پر برابري سي.(۵۳) او بیا لاسونه داسي پورته کړئ لکه لوړ چي یې بیان وسو، الله اکبر وواياست اود راسته لاس بټه او خمچه ګوته د چپه لاس پر مړوند باندي راوګرځوئ او نوري درې ګوتي د چپه لاس پر شا باندي داسي کښېږدئ چي د ګوتو سرونه د څنګلي خوا ته سي.(۵۴) دواړه لاسونه تر نامه یو څه لاندي داسي کښېږدئ لکه چي مخکي ئې بیان وسو.(۵۵)

د قیام (ولاړي) په حالت کي کوم شیان په پام کي ولرم؟

۱» که یوازي لمونځ کوئ یا امامت کوئ نو اول سُبحَانَکَ اللّٰهُمَّ، بیا تعوذ (اعوذ بالله من الشیطٰن الرجیم) وروسته تسمیه (بسم الله الرحمن الرحیم) بیا سورة فاتحه (الحمد لله) او وروسته یو بل سورت وواياست.(۵۶) او که مو په امام پسي لمونځ کوئ نو سُبحَانَکَ اللّٰهُمَّ وواياست، پټه خوله سئ او د امام قرائت په توجه سره واورئ.(۵۷) که د امام قرائت په لوړ اواز نه وو نو بیله د ژبي د حرکت څخه، په زړه کي فقط د سورة فاتحه خوا ته توجه وکړئ.(۵۸) په لمانځه د قرائت لپاره دا ضروري ده چي قرائت باید د ژبي او شونډانو په حرکت سره وسي.(۵۹)

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه وریياد کړئ. مثلاً: د لمانځه نیت څنګه کیږي؟ آیا په خوله ویل ئې ضروري دي؟ تکبیر تحریمه څه ته ویل کیږي؟ د تکبیر تحریمه په وخت لاسونه څنګه پورته کیږي؟ لاسونه باید چیري ونیول سي؟ څنګه باید ونیول سي؟ آیا په امام پسي قرائت ویل کیږي؟ په یوازي لمانځه کي باید قرائت څنګه وویل سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۵۳: سنن النسائی: باب موضع ابهامین عندالرفع، حدیث نمبر:۸۷۲، مخ
۵۴: سنن الترمذی: باب ما جاء فی وضع الیمین علی الشمال فی الصلاة، حدیث نمبر:۲۵۲، ۷۰ مخ.
۵۵: کنز العمال: وضع الیدین، حدیث نمبر: ، مخ.
۵۶: صحیح المسلم: باب وجوب قراءة فاتحة فی کل رکعة وإنه إذا لم یحسن الفاتحة ولا أمکنه تعلمها قرأ ما تیسر له من غیرها.، حدیث نمبر:۸۷۴-۸۸۴، ۱۶۷-۱۶۸مخونه.
۵۷: الاعراف: آیت نمبر:۲۰۴.
۵۸: صحیح المسلم: باب وجوب قراءة الفاتحة فی کل رکعة وإنه إذا لم یحسن الفاتحة ولا أمکنه تعلمها قرأ ما تیسر له من غیرها.، حدیث نمبر:۸۷۴-۸۸۴، ۱۶۷-۱۶۸مخونه.
۵۹: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی قراءة النهار کیف هی فی الصلاة، حدیث نمبر:۳۶۷۷، ۳ټوک، ۲۴۶مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکبیرِ تحریمه

أَللّٰهُ أَکْبَر (٦٠)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: په زړه کي نیت وکړئ چي زه فلانی لمونځ کوم، په ژبه د نیت الفاظ ویل ضروري نه دي ★ لاسونه تر غوږو پوري داسي پورته کړئ چي د ورغوي مخ د قبلې طرف ته وي او د بټو ګوتو سرونه د غوږو د سرو (نرمیو) سره وموښلي یا د هغو پر برابري سي ★ د پورتنۍ طریقې سره سم د لاس د پورته کولو سره أَللّٰهُ أَکْبَر و وایه.

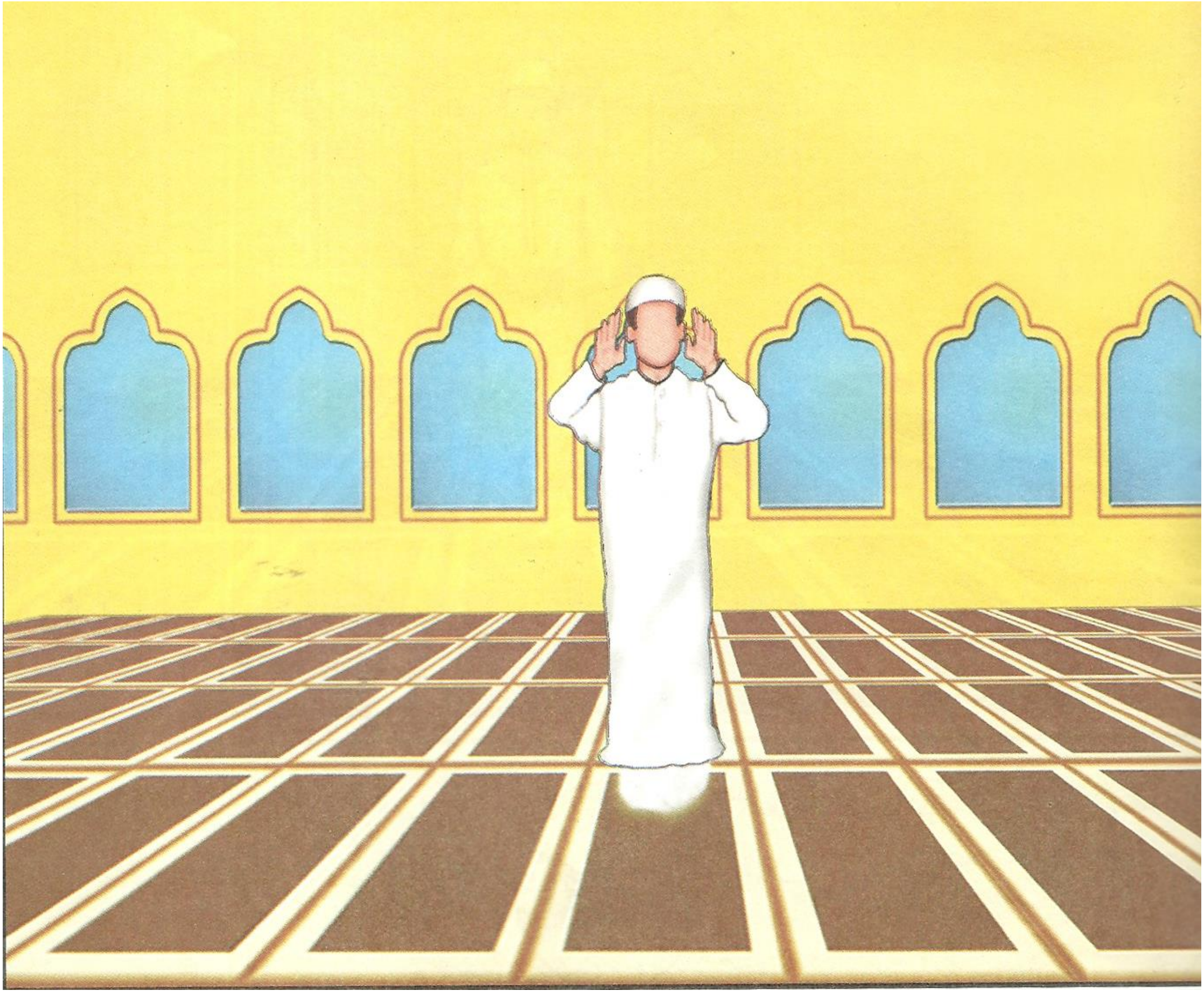

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: تکبیر تحریمه څه ته ویل کیږي؟ د تکبیر تحریمه په وخت کي باید لاسونه څنګه پورته سي؟ لاسونه باید چیري ونیول سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته ووایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

[60]: سنن الترمذی: باب ما جاء ان مفتاح الصلاؤ الطهور، حدیث نمبر:٣-۴، ٢مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه، په قيامه (ولاړه) کي څه شي ته پام وکړم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د سورة فاتحه په ويلو کي ښه طريقه دا ده چي تعوذ (اعوذ بالله من الشيطٰن الرجيم) وروسته تسميه (بسم الله الرحمٰن الرحيم)وويل سي او پر هر آيت ودريږي او ساه واخلي، بيا بل آيت ووايي. (٦١) ځيني ځيني اياتونه په يوه ساه وويل سي. مثلاً: پر الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ باندي ساه واخلي،بيا پرالرَّحْمَنِ الرَّحِيمِباندي، بيا پرمَالِكِ يَوْمِ الدِّينِباندي. دا رقم سورة فاتحه وويل سي، خو که تر سورة فاتحه وروسته سورة کي په يوه ساه تر يوه زيات اياتونه ويل سي پروا نه لري. ★ بېله ضرورته د بدن اندامونو ته حرکت مه ورکوه، ولاړه چي څومره په ارامه وي هغومره ښه ده. (٦٢) دا کار د لمانځه د ادب څخه خلاف دئ چي د بدن ټوله زور پر يوه پښه وي او بله پښه همداسي ايله پرېښول چي انسان پر يوه بغل کوږ سي، ددې څخه ځان وساته. يا پر دواړو پښو برابره اندازه زور وکړئ يا پر يوه پښه داسي زور وسي چي هغه بله پښه کږه نه سي. ★که ارږمۍ درسي نو د دفع کولو (بندولو کوښښ ئي وکړئ. (٦٣) د ولاړي په حالت کي بايد نظر د سجدې پر ځای وي، يوې بلې خواته يا مخامخ کتل مه کوه. (٦۴)

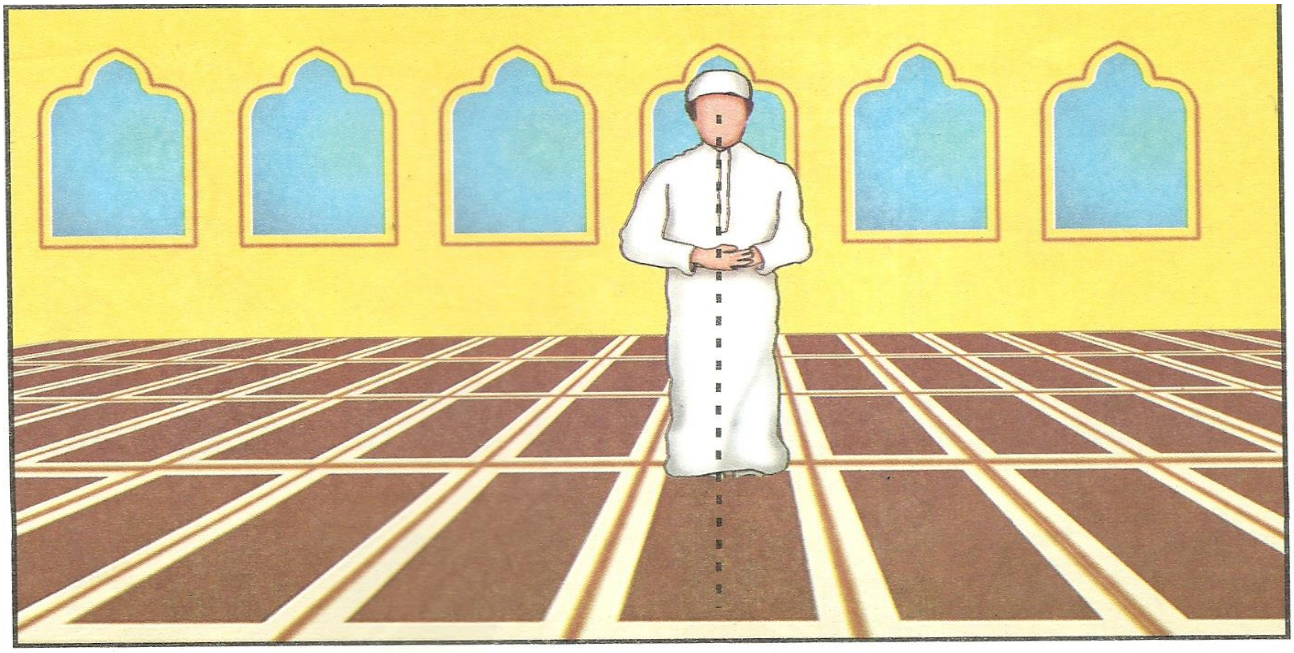

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: ولاړه څنګه اداء کيږي؟ د سورة فاتحه ښه طريقه کومه ده؟ په لمانځه کي داسي درېدل چي ټول زور پر يوه پښه وي، څنګه کار دئ؟که چا ته په لمانځه کي ارږمۍ ورسي نو بايد څه وکړي ؟ د ولاړي په حالت کي بايد نظر پر کوم ځای وي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[٦١]: سنن الترمذی: باب فی الفاتحة الکتاب، حديث نمبر:٢٩٧٠، ۶۵٨مخ.
[٦٢]: البقرة: آيت نمبر:٢٣٨.
[٦٣]: صحيح المسلم: باب تشميت العاطس وکراهة التثاؤب، حديث نمبر:٧۴٨۶-٧۴٩۴، ١٢٩٣-١٢٩۴مخونه.
[٦۴]: صحيح البخاری: باب الالتفات فی لاصلاة، حديث نمبر:٧٥١-٧٥٢، ١٢٢مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم را وښيه چې د قيام په حالت کې ويل کيږي؟

﴿الثناء﴾

سُبْحَانَکَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِکَ وَتَبَارَکَ اسْمُکَ وَتَعَالٰى جَدُّکَ وَلَا اِلٰهَ غَيْرُکَ. [٦٥]

﴿سورة الفاتحة﴾

أَعُوْذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ ★ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ★الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ★ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ★ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ★ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ★ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ★ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِالْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاالضَّالِّينَ [٦٦]

(آمين)

﴿سورة الكوثر﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ★ إِنَّا أَعْطَيْنَا كَالْكَوْثَرَ★فَصَلِّ لِرَبِّك وَانْحَرْ★إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الأَبْتَرُ [٦٧]

﴿سورة الاخلاص﴾

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ★اللَّهُ الصَّمَدُ★لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ★ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ [٦٨]

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ:ماشومانو ته د سم تلفظ سره ثناء، سورة فاتحه او نور سورتونه پر پياد کړئ. تر څو چې زوړ سبق ئې نه وي پياد کړئ نوی سبق مه ورکوئ. د يادولو يوه طريقه دا ده چې خپله لږ لږ وايا ست او ماشومان ئې درسره تکرار کړي، تر څو د ښه تلفظ سره ئې پياد سي. دا طريقه هر ځای په کار اچولای سئ. ★ ماشومانو ته دا ورونبياست چې د لوړو دوو سورتونو بغير نور سورتونه يا د سورت دري اياتونه هم ويلای سئ.

تمرين: د ماشومانو څخه ثناء، سوره فاتحه او نور سورتونه په سم تلفظ واورئ او ددوی څخه وپوښتئ چې د ولاړي په حالت کي بايد څه وويل سي؟ او کوم ځای چې غلط وو هغه وراصلاح کړئ.

٦٥: سنن الترمذی: باب ما يقول عند افتتاح الصلاة، حديث نمبر: ٢٤٢-٢٤٣، ٦٧مخ.
٦٦: القرآن: الفاتحه، ١ پاره.
٦٧: القرآن: الکوثر، ٣٠مه پاره.
٦٨: القرآن: الاخلاص، ٣٠مه پاره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو رکوع ښځګه اداء کړم

﴿رکوع ته د تګ په وخت کي [اَللّٰهُ اَكْبَرُ] ووايه﴾

[د رکوع په حالت دغه ووايه]

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْمِ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْمِ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْمِ(٦٩)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: خپله ملا تر داسي اندازې پوري کږه کړه چي ملا او اوږې سره يوه لاس سي، نه تر دې ډېره کږه او نه هم لږ.(٧٠) په رکوع کي غاړه دونه مه کږوئ چي سينې ته ورنژدې سي او مه ئې دونه لوړوئ چي غاړه تر ملا لوړه سي بلکه غاړه او شا بايد سره برابر وي.(٧١) لاسونه پر زنګنو داسي کښېږدئ چي د لاسو ګوتي خلاصي وي يعني د ګوتو تر منځ فاصله وي او همداسي راسته زنګون بايد په راسته لاس او چپه زنګون په چپه لاس ونيول سي.(٧٢) په رکوع کي بايد لاس او بازو داسي سيده وي چي هيڅ کږوالئ نه وي پکښې.(٧٣) لږ تر لږه رکوع دومره اوږده کړئ چي درې واره په ارامه سره سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْمِ پکښې وويل سي.(٧٤) په رکوع کي بايد د پښو خوا ته وکتل سي.(٧٥)

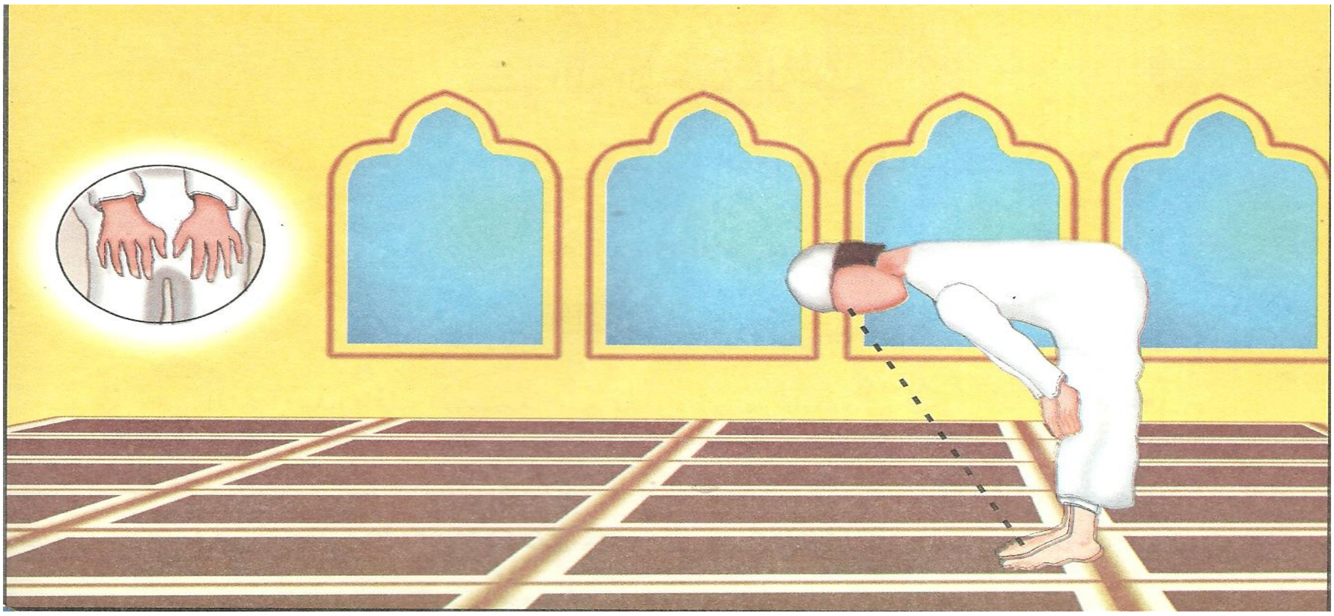

تمرين: د ماشومانو ښځه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: رکوع څه ته وايي؟ په رکوع کي بايد سر، ملا او غاړه پر څه حال وي يعني ښځګه ونيول سي؟ په رکوع کي بايد لاسونه ښځګه کښېښوول سي؟ لږ تر لږه بايد رکوع څومره اوږده سي؟ په رکوع کي بايد چيري وکتل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

٦٩: سنن ابی داؤد: باب ما يقول الرجل فی رکوعه وسجوده، حديث نمبر:٨٧٤/٨٧١/٨٦٩، ١٨٤- ١٨٥مخ.

٧٠:: سنن الترمذی: باب ما جاء فی من لا يقيم صلبه فی الرکوع والسجود، حديث نمبر:٢٦٥، ٧٣ مخ.

٧١: صحيح المسلم: باب ما يجمع صفة الصلاة وما يفتتح به ويختم به وصفة الرکوع، حديث نمبر:١١١٠ ، ٢٠٤مخ.

٧٢: سنن الترمذی: باب ما جاء أنه يجافي يديه عن جنبيه في الرکوع، حديث نمبر: ٧٢،٢٦٠مخ.

٧٣: سنن الترمذی: باب ما جاء أنه يجافی يديه عن جنبيه فی الرکوع، حديث نمبر: ٧٢،٢٦٠مخ.

٧٤: سنن الترمذی: باب ما جاء فی التسبيح فی الرکوع والسجود، حديث نمبر: ٢٦١،٧٢ مخ.

٧٥: ولها آداب.... نظره .... وإلى ظهر قدميه حال رکوعه. (الدرالمختار:کتاب الصلاة، ٢توک، ٢١۴مخ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په قومه کي باید څه وویل سي؟

سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَہ(۷۶)

(که دي په امام پسي اقتداء کړې وه نو دا وو ایه)

رَبَّنَا لَکَ الْحَمْدُ(۷۷)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د رکوع څخه تر پورته کېدلو وروسته ولاړه باید دومره سیده وسي چي هیڅ کږوالئ پاته نه سي. (۷۸) په دغه حالت کي هم باید د سجدې ځای ته وکتل سي(۷۹) ځیني خلک د راپورته کېدلو پر وخت د درېدلو پر ځای په داسي حالت کي رکوع ته ځي چي ملا ئې لا هم کږه وي، دا طریقه غلطه ده مکلمل ځان ورڅخه وساتئ. تر هغو چي ښه ارام درېدلي نه یاست سجدې ته مه ځئ. (۸۰) سجدې ته د تګ په وخت کي باید دې ته پام وسي چي: ★ تر ټولو مخکي باید زنګنونه کتا او مځکي ته په داسي حال کي ورسیږي چي سینه لا کږه سوې نه وي او کله چي زنګنونه پر مځکه ولګیږي وروسته سینه کږه سي ★ تر څو چي زنګنونه مځکي ته نه وي رسېدلي تر هغو باید نور بدن چوغ نه سي. نن سبا د سجدې د دغه خاص ادب سره بیخي ډېره بې پروائي کیږي، ډېری خلک د ولاړي څخه لا په چوغه ملا سجدې ته ځي مګر اصلي طریقه هغه ده چي مخکي مو درته بیان کړه او بېله ضرورته باید پرې نه ښوول سي. ★تر زنګنو وروسته اول باید اول لاسونه پر مځکه کښېښوول سي ورپسې پزه او بیا تندی.(۸۱)

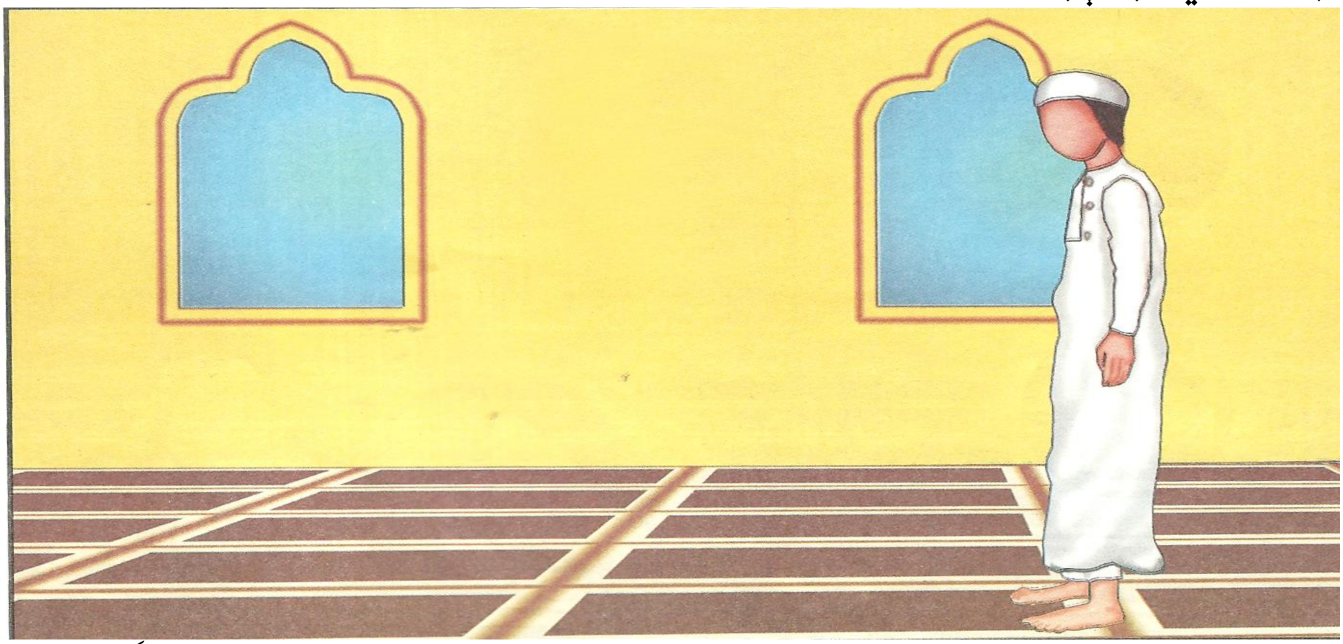

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: قومه څه ته وایي؟ د رکوع څخه د راپورته کېدلو په وخت کي د سیده درېدلو پر ځای داغه سي په کږه ملا سجدې ته تلل څنګه کار دئ؟ صحیح طریقه ئې کومه ده؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۷۶: صحیح البخاري: باب ما یقول الامام ومن خلفه اذا رفع رأسه من الرکوع، حدیث نمبر:۷۹۵، ۱۲۹مخ.
۷۷: صحیح البخاري: باب فضل اللهم ربنا لک الحمد، حدیث نمبر:۷۹۵، ۱۲۹مخ.
۷۸: صحیح البخاری: باب امر النبی صلی الله علیه وسلم الذی لا یتم رکوعه بالاعادة، حدیث نمبر:۷۹۳، ۱۲۸مخ.
۷۹: ولها اداب.... نظره الی موضع سجوده حال قیامه. (الدرالمختار: کتاب الصلاة، ۲ټوک، ۲۱۴مخ)
۸۰: صحیح البخاري: باب ما یقول الامام ومن خلفه اذا رفع رأسه من الرکوع، حدیث نمبر:۷۹۵، ۱۲۹مخ.
۸۱: سنن الترمذی: باب ما جاء فی وضع الیدین ونصب القدمین، حدیث نمبر:۲۷۷، ۷۶مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سجده هم را زده کړه

﴿په سجده کې دا ووایه﴾

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰى سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰى سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰى[٨٢]

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ په سجده کې سر د دوو لاسو په منځ کې داسې کښېږدي چې دواړې بټې ګوتې د غوږونو د نرميو سره برابرې سي.(٨٣) په سجده کې بايد د لاسو ګوتې سره موښتي وي، يعنې يو ځای وي او تر منځ ئې فاصله نه وي.(٨٤) د ګوتو مخ بايد د قبلې طرف ته وي. (٨٥)ځنګلې بايد د مځکې څخه لوړې وي، پر مځکه پورې موښلول ئې صحيح نه دي.(٨٦) دواړه بازوګان بايد له بغلو څخه جلا وي★ لاسونه بايد له بغلو څخه دونه هم ليرې نه سي چې د څنګ لمونځ کوونکئ په تکليف سي او دا د ادب خلاف کار دئ★ ورنونه هم بايد د نس سره و نه موښلي او جلا جلا وي.(٨٧) په ټوله سجده کې بايد پزه پر مځکه موښتې وي او د مځکې څخه پورته نه سي. (٨٨) دواړې پښې داسې کښېښوول سي چې پوندې لوړې وي او ټوله ګوتې د قبلې خوا ته کت سوي وي.(٨٩) دې خبرې ته مو بايد پام وي چې په سجده کې پښې د مځکې څخه پورته نه سي.(٩٠) سجده بايد لږ تر لږه دومره قدر اوږده سي چې درې واره سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰى په ښه ارامه سره وويل سي.فقط تندی لګول او بيرته ژر پورته کول منع دي. (٩١)

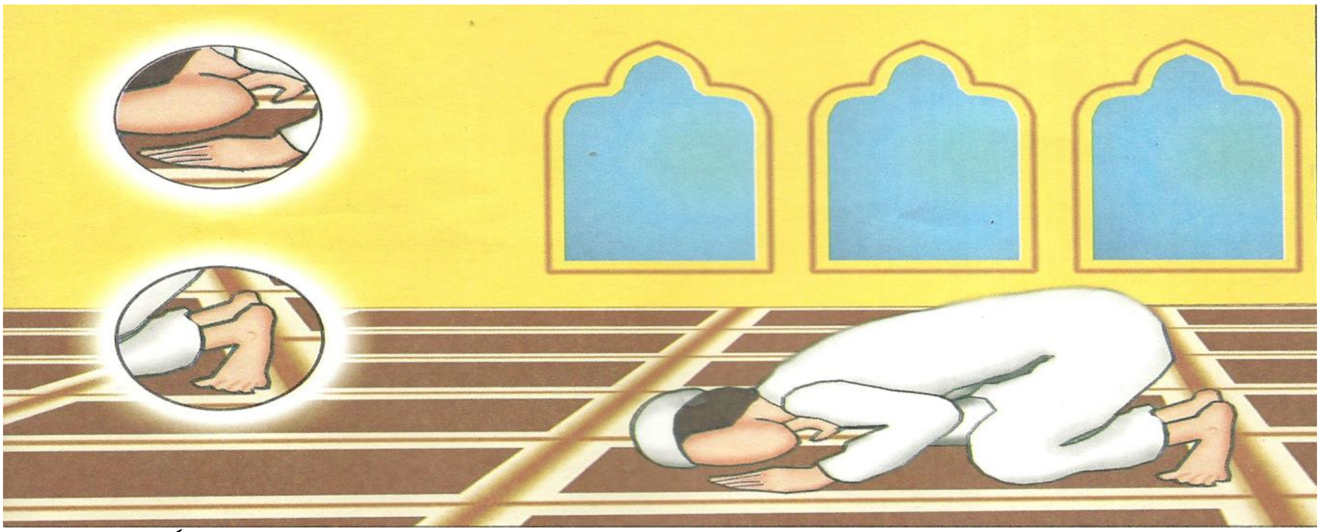

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتنې وکړئ او جوابونه ئې ښه وريياد کړئ. مثلاً: سجده څه ته ويل کيږي؟ په سجده کې بايد سر، لاس او بازو څنګه ونيول سي؟ آيا ورنونه بايد د نس سره وموښلول سي؟ په سجده کې بايد د پښو خپرې څنګه کښېښوول سي؟ سجده بايد لږ تر لږه په څونه وخت کې وسي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالې شکل ستاسو په وړاندې اداء کړې او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[٨٢]: سنن ابی داؤد: باب ما یقول الرجل فی الرکوعه وسجوده، حدیث نمبر:٨٧١٨٧٤/٨٦٩، ١٨٤-١٨٥مخونه.
[٨٣]: سنن الترمذی: باب ما جاء این یضع الرجل وجهه اذا سجد، حدیث نمبر: ٢٧١، ٧٥مخ.
[٨٤]: صحیح البخاری: باب سنة الجلوس فی التشهد، حدیث نمبر:٨٢٨، ١٣٤مخ.
[٨٥]: صحیح البخاری: باب سنة الجلوس فی التشهد، حدیث نمبر: ٨٢٨، ١٣٤مخ.
٨٦: صحيح المسلم: باب الاعتدال في السجود ووضع الكفين على الأرض الخ، حديث نمبر:١١٠٣- ١١٠٩، ٢٠٣- ٢٠٤مخونه.
٨٧: صحيح المسلم: باب الاعتدال في السجود ووضع الكفين على الأرض الخ، حديث نمبر:١١٠٣- ١١٠٩، ٢٠٣- ٢٠٤مخونه.
[٨٨]: صحیح البخاری: باب السجود علی الانف، حدیث نمبر: ٨١٢، ١٣٢مخ.
[٨٩]: صحیح البخاری: باب سنة الجلوس فی التشهد، حدیث نمبر:٨٢٨، ١٣٤مخ.
[٩٠]: صحیح البخاری: باب السجود علی الانف، حدیث نمبر: ٨١٢، ١٣٢مخ.
٩١: سنن الترمذی: باب ما جاء فی التسبیح فی الرکوع والسجود، حدیث نمبر: ٢٦١، ٧٢مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلسه څنګه وکړم؟

(تر دې وروسته (اَللهُ اَكْبَر) ووايه او جلسه وكړه او په جلسه كي دا دعاء كېدلای سي)

أَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِىْ وَارْحَمْنِىْ وَارْفَعْنِىْ وَاجْبُرْنِىْ وَعَافِنِىْ وَاهْدِنِىْ وَارزُقْنِىْ[۹۲]

ماشومانو ته ئې ورزده كړئ: د يوې سجدې څخه تر پورته كېدلو وروسته د التحياتُ په رقم سيده كښېنئ بيا دوهمه سجده وكړئ. مازي سر پورته كول چي ملا سمه سيده نه سي او بيا بلې سجدې ته تلل ګناه لري.(۹۳)چپه پښه پرې باسئ او ورباندي كښېنئ او راسته پښه داسي ودروئ چي ګوتي د قبلې طرف كړې وي.(۹۴) په ناسته كي بايد دواړه لاسونه پر ورنو باندي كښېښوول سي او د ګوتو سرونه داسي وي چي د زنګانه تر سر پوري ورسيږي.(۹۵) د ناستي په وخت كي بايد خپل ځيګر ته وكتل سي.(۹۶) ناسته بايد لږ تر لږه دونه وسي چي په څونه وخت كي يو وار سُبْحَانَ اللهوېل كيږي.(۹۷) او كه دونه اندازه ناسته وسي چي په هغه كي أَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِىْ وَارْحَمْنِىْ وَارْفَعْنِىْ وَاجْبُرْنِىْ وَعَافِنِىْ وَاهْدِنِىْ وَارزُقْنِىْ وېل كېدای سي او په نفلي لمنځونو كي ئې وېل نور هم ښه كار دئ.

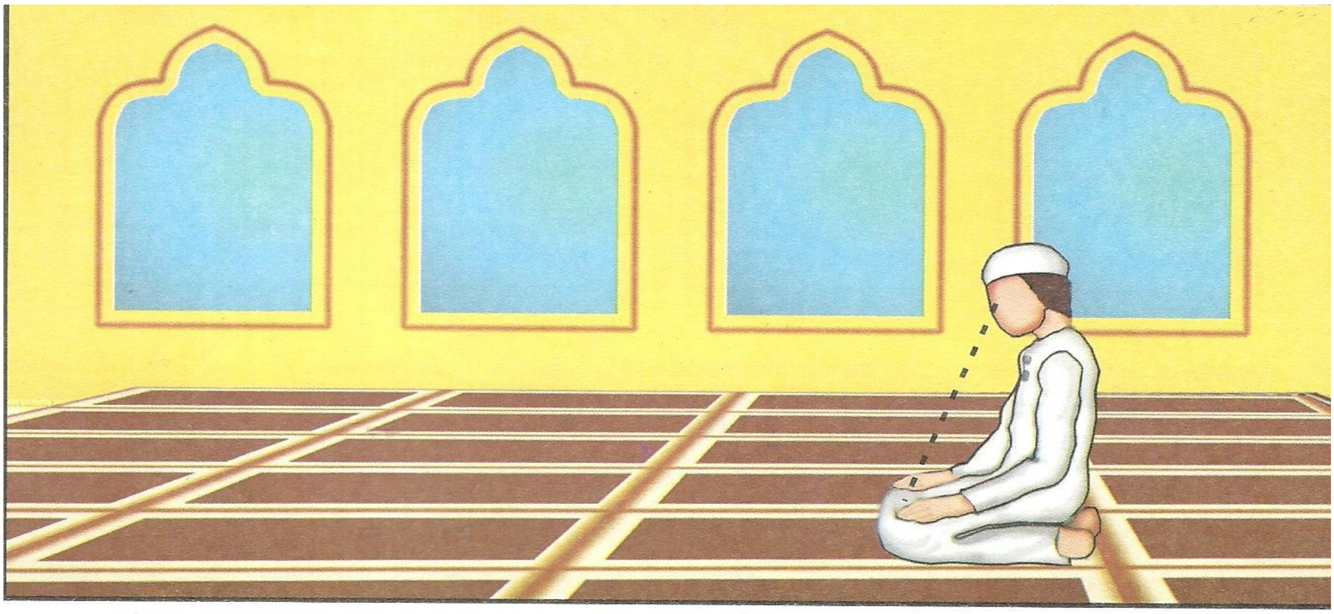

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وكړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد كړئ. مثلاً: جلسه څه ته وېل كيږي؟ د يوې سجدې څخه د راپورته كېدلو په وخت كي چي سمه ناسته و نه سي او بلې سجدې ته تګ څنګه كار دئ؟ په جلسه كي بايد دواړه لاسونه څنګه كښېښوول سي؟ په جلسه كي بايد چيري وكتل سي؟ په جلسه كي كومه دعاء غوښتل ښه كار دئ؟ (دغه هر سوال او جواب ليكلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شكل ستاسو په وړاندي اداء كړي او كه كوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح كړئ.

---

[۹۲]: سنن الترمذی: باب ما يقول بين السجدتين، حديث نمبر۲۸۴-۲۸۵، ۷۷مخ.
[۹۳]: صحيح البخاری:باب امر النبی صلی الله عليه وسلم الذی لايتم ركوعه بالاعادة، حديث نمبر:۷۹۳، ۱۲۸مخ.
[۹۴]: صحيح البخاری: باب سنة الجلوس فی التشهد، حديث نمبر: ۸۲۸، ۱۳۴مخ.
[۹۵]: صحيح المسلم: باب صفة الجلوس فی الصلاة وكيفية الوضع اليدين علی فخذين، حديث نمبر: ۱۳۰۷-۱۳۱۱، ۲۳۵-۲۳۶مخونه.
[۹۶]: ولها اداب.... والی حجره حال قعوده. (الدرالمختار: كتاب الصلاة، ۲ټوک، ۲۱۴مخ.)
[۹۷]: صحيح البخاری:باب امر النبی صلی الله عليه وسلم الذی لايتم ركوعه بالاعادة، حديث نمبر:۷۹۳، ۱۲۸مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمي سجدې ته څنګه ولاړ سم؟ او ورپسې رکعت څنګه شروع کړم؟

﴿[اَللّٰهُ اَكْبَر] ووايه او سجدې ته ولاړ سه او په سجده کي دا ووايه﴾

سُبْحَانَ رَبِّیَ الْاَعْلٰی سُبْحَانَ رَبِّیَ الْاَعْلٰی سُبْحَانَ رَبِّیَ الْاَعْلٰی

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ دوهمي سجدې ته هم داسي ولاړه سه چي لاسونه پر مځکه کښېږدې بيا پزه او بيا تندی ★ په سجده کي بايد هغه کارونه وسي چي مخکي بيان سول ★ د سجدې څخه د راپورته کېدلو په وخت کي اول بايد تندی د مځکي څخه راپورته کړل سي بيا پزه بيا لاسونه او بيا زنګنونه. (٩٨) د راپورته کېدلو په وخت کي پر مځکه لاس لګول ښه نه دي.(٩٩) د راپورته کېدلو وروسته د هر رکعت په شروع او تر سورة فاتحه يعني الحمدلله مخکي بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وواياست بيا سورة فاتحه او بيا د قرآن کريم يو سورت. (١٠٠) د مثال په توګه په اول رکعت کي مو سورة کوثر (اِنَّا اَعطَينَاکَ الکَوثَر) ويلئ وو نو په دوهم رکعت کي سورة اخلاص (قُل هُوَ اللّٰهُ اَحَد) وواياست.

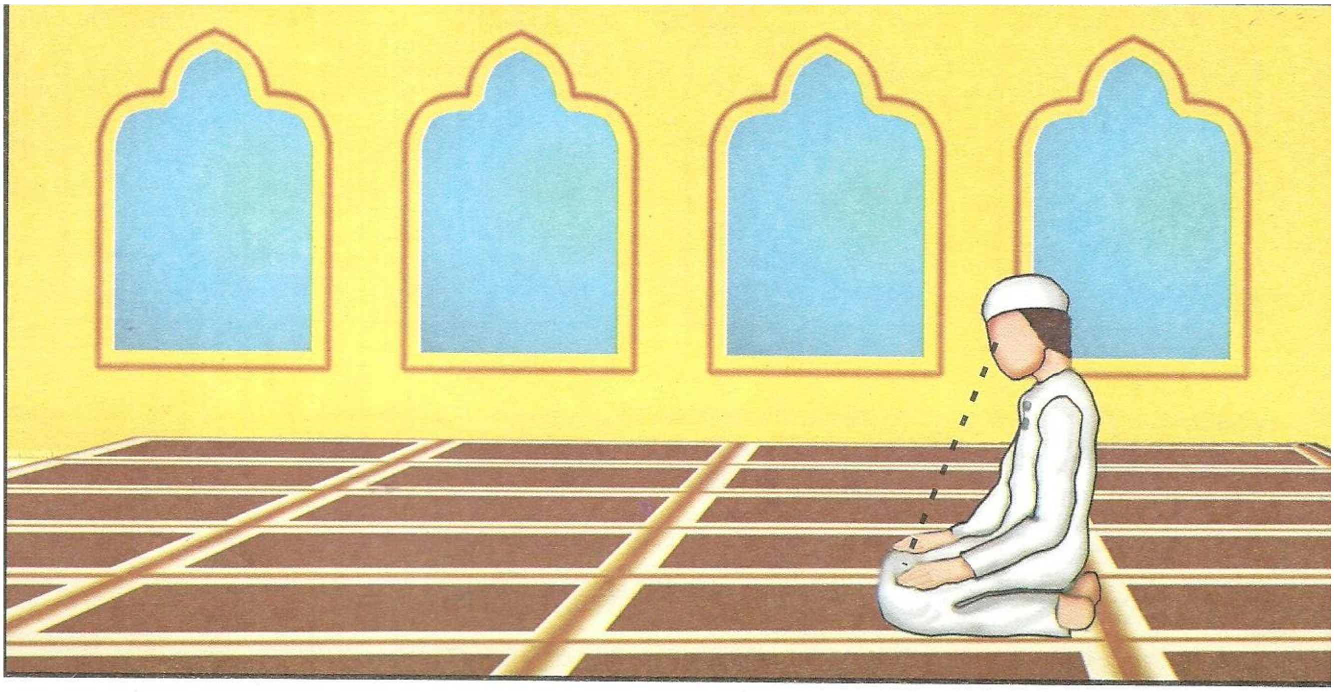

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: دوهمي سجدې ته بايد څنګه ولاړ سي؟ د سجدې څخه بايد څنګه راپورته سي؟ تر اول رکعت وروسته دوهم رکعت بايد څنګه اداء سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[٩٨]: المسلم: باب صفة الجلوس فی الصلاة وكيفية الوضع اليدين على فخذين، حديث نمبر: ١٣٠٧-١٣١١، ٢٣٥- ٢٣٦مخونه.
[٩٩]: سنن ابي داؤد: باب فی كراهية الاعتماد على اليد فی الصلاة، حديث نمبر: ٩٩٢، ٢٠٧ و ٩٩٤، ٢٠٨مخ.
١٠٠: صحيح المسلم: باب ما يقال بين تكبيرة الإحرام والقراءة. حديث نمبر:١٣٥٦، ٢٤٣مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه، اوس نو د قعدې په باره کې هم څه را ته ووایه؟

﴿اوس [اَللّٰهُ اَکبَر] ووایه او د تشهد د پاره کښېنه﴾

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★د قعدې دپاره ناسته هغه رقم ده لکه د دوو سجدو په منځ کې ناسته چې مخکې ئې بیان وسو★ د التحیاتُ د ویلو پر وخت چې کله أَشْهَدُ أَنْ لَّا اِلٰه ته ورسېږې نو د شهادت ګوته دې لوړې خوا ته پورته کړې او پرالَّا الله دې ئې بیرته کښته کړې. (۱۰۱) د اشارې کولو ښه طریقه دا ده چې د مابینځ ګوته او بټه ګوته د کړۍ په شکل سره وموښلوي او تر ټولو کوچنۍ یعني خمچه ګوته او ددې برابره ګوته بندې سي (۱۰۲) او د شهادت ګوته دا سې پورته سي چې د قبلې طرف ته کږه وي. (۱۰۳) که تر دې ځایه هم لمونځ پوره سوئ نه وي مثلاً د ماښام، ماخوستن یا وتر لمونځ وي نو تر التحیاتُ وروسته پورته سئ (بِسمِ الله) ووایاست بیا سورة فاتحه یا د قرآن کریم یو بل سورت هم ووایاست او په قعده کې چې څه ویل کیږي هغه به په را روانو سبقانو کې دروښیو. (ان شاء الله)

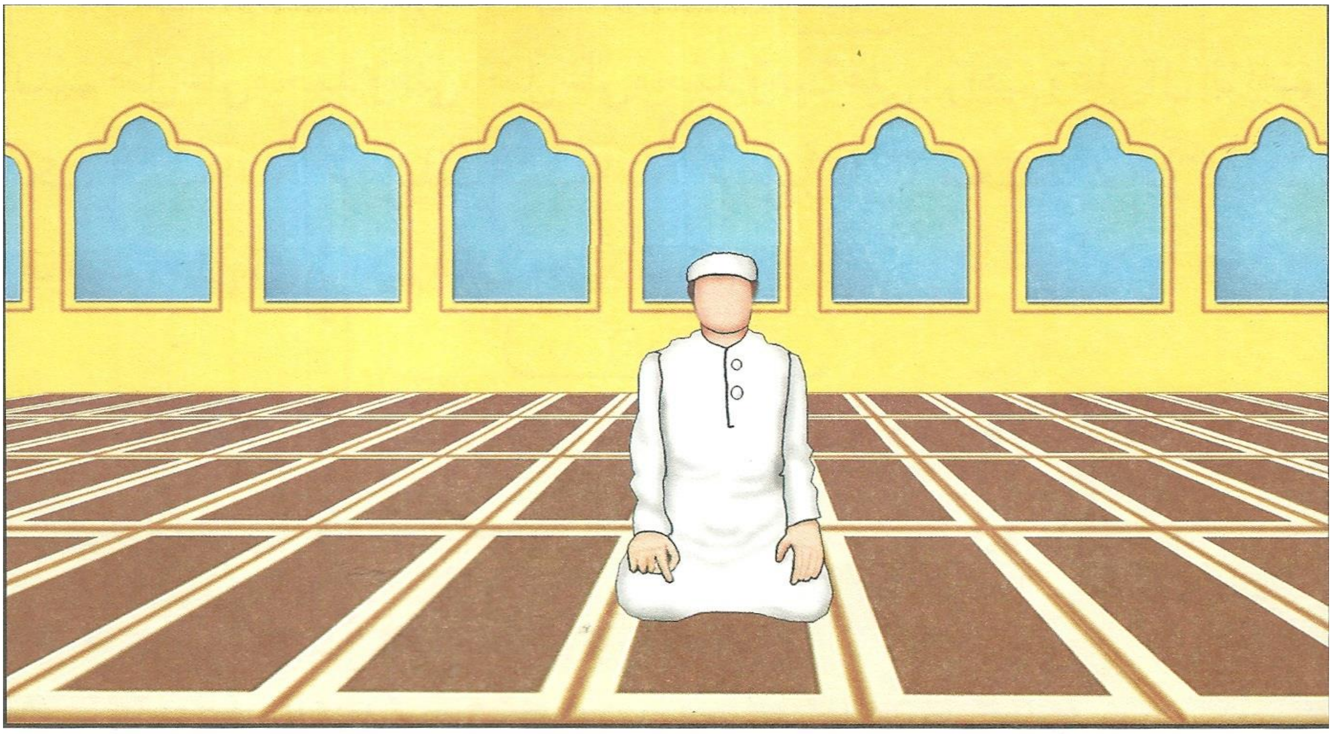

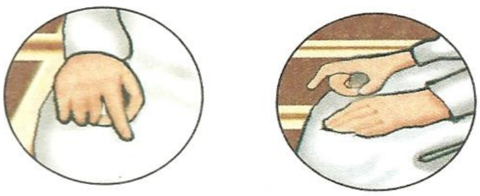

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: قعده څه ته وایې؟ په التحیاتُ کې باید د شهادت په ګوته څنګه اشاره وسي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته ووایاست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندې اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۱۰۱: کبیری:ص۳۲۸، بجواله نماز مسنون. صحیح المسلم: باب صفة الجلوس فی الصلاة وکیفیة وضع الیدین علی الفخذین، حدیث نمبر: ۱۳۱۲-۳۱۰۷، ۲۳۵- ۲۳۶مخونه.
۱۰۲: سنن النسائی: باب قبض الثنتین من أصابع الید الیمنی وعقد الوسطی والإبهام منها، حدیث نمبر: ۱۲۶۸، ۱۷۶مخ.
۱۰۳: سنن النسائی: باب إحناء السبابة في الإشارة، حدیث نمبر: ۱۲۷۵، ۱۷۷مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس خو به هغه څه رابنيي، چې د تشهد په حالت کې ویل کیږي؟

﴿په تشهد کي دا ويل کيږي﴾

{التشهد}

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلاَمُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلاَمُ عَلَيْنَا ، وَعَلَى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ([١٠٤])

درود شريف (الصلوة على محمد ﷺ)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيد.([١٠٥])

(الدعاء)

❖ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلاَةِ وَمِن ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاء★رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ.([١٠٦])

❖ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا([١٠٧])

❖ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ([١٠٨])

ماشومانو ته ئي ور زده کړئ:ماشومانو ته التحياتُ، درود شريف او دعاوي د صحيح تلفظ سره ور پياد کړئد يادولو يوه طريقه دا ده چي خپله لږ لږ وا ياست او ماشومانئي درسره تکرار کړي، تر څو د ښه تلفظ سره ئي پياد سي.

تمرين: د ماشومانو څخه زباني التحياتُ، درودشريف او دعاوی په صحيح تلفظ سره واورئ او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

١٠٤: صحيح البخارى: باب ما يتخير من الدعاء بعد التشهد وليس بواجب، حديث نمبر:٨٣٥، ١٣٥مخ.
١٠٥: صحيح البخارى: باب ما يتخير من الدعاء بعد التشهد وليس بواجب، حديث نمبر:٨٣٥، ١٣٥مخ.
[١٠٦]: الابراهيم: آيت نمبر: ٤٠-٤١.
[١٠٧]: الاسراء: آيت نمبر: ٢٤.
[١٠٨]: البقرة: آيت نمبر: ٢٠١.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه د پای ته رسولو د پاره باید څنګه سلام وګرځول سي؟

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ   اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ [۱۰۹]

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★دواړو خواوو ته د سلام ګرځولو پر وخت باید مخ دومره وګرځول سي چي شاته ناست نفر ستاسو باړخو ووېني.[۱۱۰] کله چي راسته خوا ته مخ وګرځوې او السلام عليكم ورحمة الله ووايې نو نيت دا وکړه چي پر راسته طرف کوم انسانان او ملائکه دي هغو ته سلام کوې او پر چپه خوا سلام ګرځولو کي دا نیت وکړه چي پر چپه طرف موجودو انسانانو او ملائکوو ته سلام کوې. (۱۱۱)

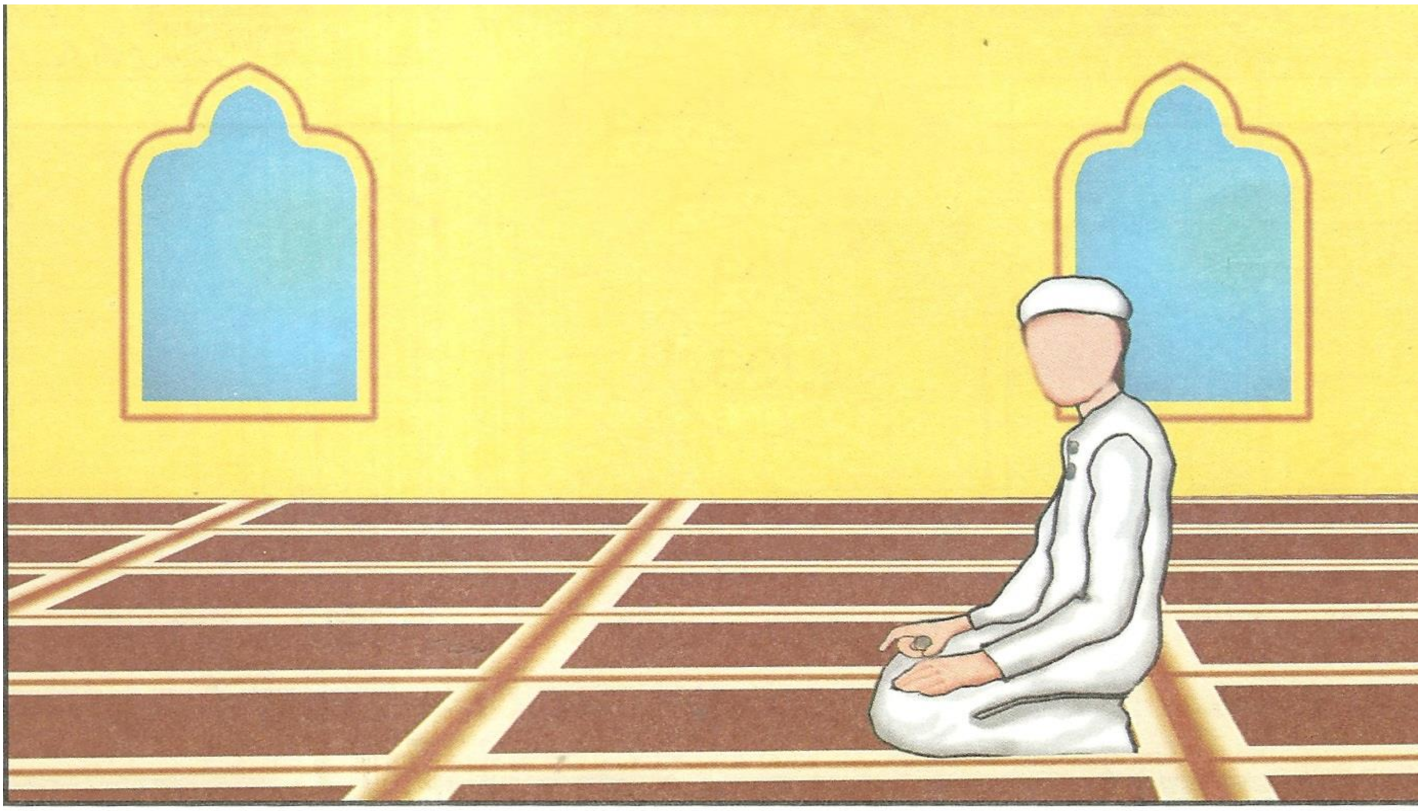

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: د سلام ګرځولو پر وخت باید غاړه څومره وګرځي؟ د سلام ګرځولو پر وخت باید چیري وکتل سي؟ د السلام علیکم ورحمة الله د ويلو پر وخت باید کوم نیت وسي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته ووایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۱۰۹:سنن الترمذی: باب ماجاء في التسليم في الصلاة، حديث نمبر:۲۹۵، ۷۹مخ.
۱۱۰: صحيح المسلم: باب السلام للتحليل من الصلاة عند فراغها وكيفيته، حديث نمبر: ۱۳۱۳-۱۳۱۵، ۲۳۶مخ.
۱۱۱: ونوى بالتسليم الاولى من على يمينه من الرجال والنساء والحفظة وكذلک فى الثانية. (الهداية: كتاب الصلاة، باب صفة الصلاة، ۱۰۴مخ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لمانځه وروسته دعاء هم را زده کړه

❖ أَسْتَغفِرُ الله، أَسْتَغفِرُ الله، أَسْتَغفِرُ الله (١١٢)

❖ اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلاَمُ وَمِنْكَ السَّلاَمُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ. (١١٣)

❖ اللَّهُمَّ أَعِنِّى عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ (١١٤)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د دعاء طريقه دواړه لاسونه د سينې تر برابرې پورې پورته سي. (١١٥) د دعاء پر وخت بايد د لاسو دننۍ برخه (راسته خوا) مخ ته برابره سي. (١١٦) د دعاء په ختمېدلو سره بايد لاسونه پر مخ تېر سي. (١١٧) ماشومانو ته دغه دعاوې د صحيح تلفظ سره ورپياد کړئ ★ ماشومانو ته ور زده کړئ چې په هره ژبه دعاء کولای سئ.

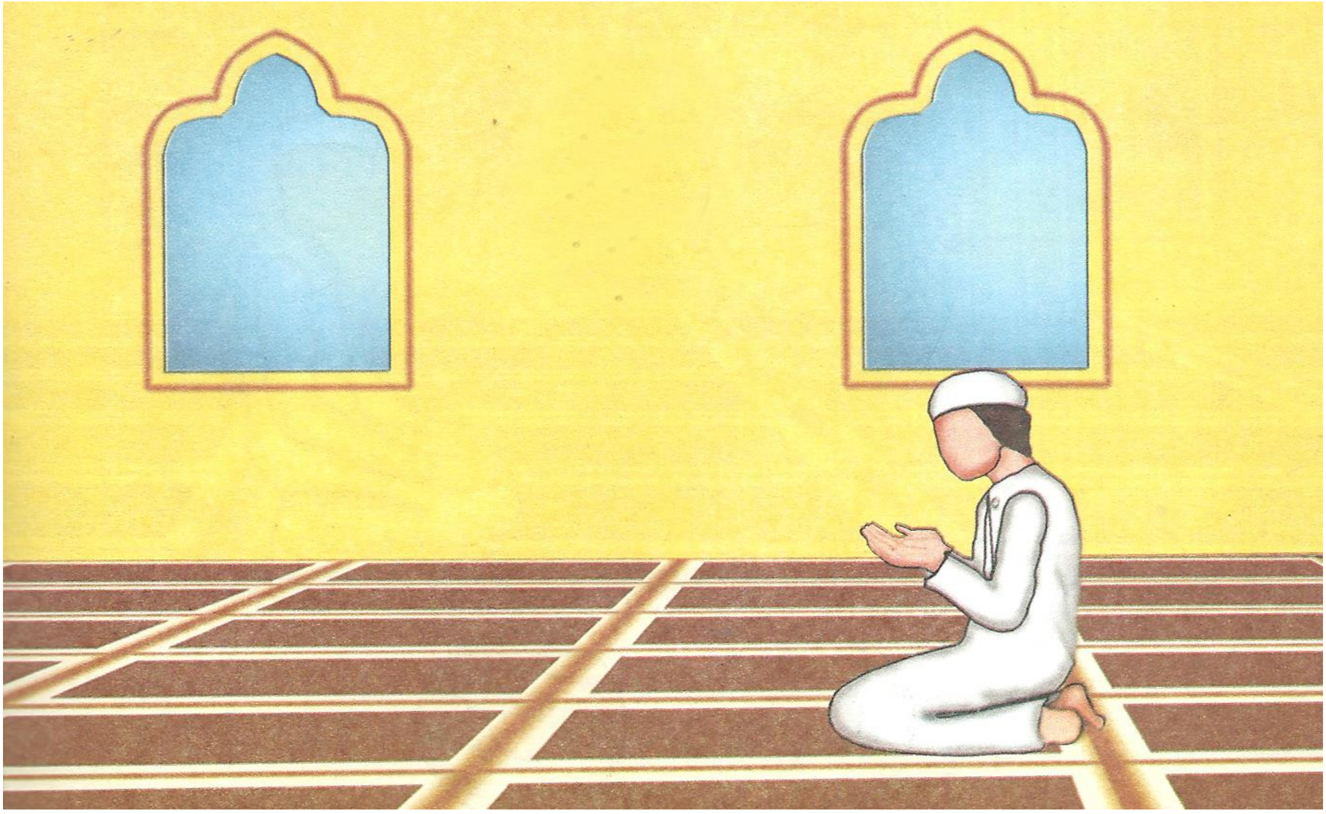

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتنې وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د دعاء دپاره بايد لاسونه څومره قدر پورته سي؟ آيا د لاسو تر منځ بايد فاصله وي؟ فاصله بايد څومره وي؟ آيا په خپله ژبه هم دعاء کولای سو؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندې اداء کړې او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

١١٢: الفقه الحنفى: ١ټوک، ٢٤٣مخ.
١١٣: سنن ابى داؤد: باب ما يقول الرجل إذا سلم، حديث نمبر: ١٥١٢، ٣١٠مخ.
١١٤: سنن ابى داؤد: باب فى الاستغفار، حديث نمبر: ١٥٢٢، ٣١٢مخ.
١١٥: صحيح البخارى: باب رفع الأيدي في الصلاة لأمر ينزل به، حديث نمبر:١٢١٨، ١٩٤مخ.
١١٦: سنن ابى داؤد: باب الدعاء، حديث نمبر:١٤٨٥-١٤٨٦، ٣٠٥مخ.
١١٧: سنن ابى داؤد: باب الدعاء، حديث نمبر: ١٤٩٢/١٤٨٥، ٣٠٥- ٣٠٦مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاسو دا هم و نه ويل، چې د وترو دعاء کومه ده او څه وخت ويل کيږي؟

(القنوت)

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: د وترو په دريم ركعت كي دعاء قنوت ويل کيږي.

اللّٰهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ ونُؤمِنُ بِکَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيکَ وَنُثْنِي عَلَيْكَ الخير، وَلا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ اللّٰهُمَّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَإِلَيْكَ نَسْعَى وَنَحْفِدُ وَنَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَكَ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكُفَّارِ مُلْحَقٌ. (١١٨)

ماته د لمانځه رکعتونه هم را زده کړه

لمونځ	غير مؤکد سنت تر لمانځه مخکي	مؤکد سنت تر لمانځه مخکي	فرض	سنت مؤکد تر فرضو وروسته	نفل	وتر	نفل	مجموعه رکعتونه	حوالې
سهار	—	٢	٢	—	—	—	—	٤	١١٩، ١٢٠
ماپښين	—	٤	٤	٢	٢	—	—	١٢	١٢١، ١٢٢، ١٢٣، ١٢٤
مازيگر	٤	—	٤	—	—	—	—	٨	١٢٥، ١٢٦
ماښام	—	—	٣	٢	٢	—	—	٧	١٢٧، ١٢٨، ١٢٩
عشاء	٤	—	٤	٢	٢	٣	٢	١٧	١٣٠، ١٣١، ١٣٢، ١٣٣، ١٣٤
جمعه مبارکه	—	٤	٢	٤+٢	٢	—	—	١٤	١٣٥، ١٣٦، ١٣٧، ١٣٨

تشريح: د وتر په اخري رکعت کي تر سورة فاتحه او سورت وروسته لاس پورته کړه او تکبير ووايه او بيا دا دعاء ووايه. (١٣٩، ١٤٠)

يادونه: ماشومانو ته په صحيح تلفظ سره دعاء قنوت ورپياد کړئ.

تمرين: د ماشومانو څخه په صحيح تلفظ سره دعاء قنوت واورئ او تر څو چي ئې پياد کړئ نه وي نوی سبق مه ورکوئ. د ماشومانو څخه د ټولو لمنځونو د رکعتو د تعداد پوښتنه وکړئ. ماشومان وپوښتئ چي تاسو ته د دوو، درو او څلورو رکعتونو لرونکي لمانځه طريقه ووايي او د زده کړي لپاره عملي لمونځ ورباندي اداء کړئ او که کوم ځای غلطي ولري هغه ورو ښيا ست او صحيح طريقه ئې هم ورزده کړئ.

١١٨: المصنف لابن ابى شيبه: كتاب الدعاء، باب ما يدعو به فى القنوت، حديث نمبر:٣٠٣٣٤، ١٥ټوک، ٣٤٢مخ.
١١٩: صحيح البخارى: باب المداومة على ركعتى الفجر، حديث نمبر:١١٥٩، ١٨٥مخ.
١٢٠: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات الخمس، حديث نمبر: ١٦٩٤، ١ټوک، ٦٧٨ مخ.
١٢١: صحيح المسلم: باب جواز النافلة قائما وقاعدا وفعل بعض الركعة قائما وبعضها قاعدا، حديث نمبر:١٦٩٩، ٢٩٦مخ.
١٢٢: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات الخمس، حديث نمبر: ١٦٩٤، ١ټوک، ٦٧٨ مخ.
١٢٣: صحيح المسلم: باب جواز النافلة قائما وقاعدا وفعل بعض الركعة قائما وبعضها قاعدا، حديث نمبر:١٦٩٩، ٢٩٦مخ.
١٢٤: سنن الترمذى:باب (منه) آخر، حديث نمبر: ٤٢٧، ١١٥مخ.
١٢٥: سنن الترمذى: باب ما جاء في الأربع قبل العصر، حديث نمبر:٤٢٩-٤٣٠، ١١٦مخ.
١٢٦: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات الخمس، حديث نمبر: ١٦٩٤، ١ټوک، ٦٧٨ مخ.
١٢٧: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات الخمس، حديث نمبر: ١٦٩٤، ١ټوک، ٦٧٨ مخ.
١٢٨: صحيح المسلم: باب جواز النافلة قائما وقاعدا وفعل بعض الركعة قائما وبعضها قاعدا، حديث نمبر:١٦٩٩، ٢٩٦مخ.
١٢٩: المصنف لابن ابى شيبه: في ثواب الركعتين بعد المغرب.، حديث نمبر:٥٩٨٦،
١٣٠: مختصر قيام الليل للمروزى: باب يصلى بين المغرب والعشاء اربع ركعات. ٨٥مخ.
١٣١: سنن البيهقي الكبرى: باب عدد ركعات الصلوات الخمس، حديث نمبر: ١٦٩٤، ١ټوک، ٦٧٨ مخ.
١٣٢: صحيح المسلم: باب جواز النافلة قائما وقاعدا وفعل بعض الركعة قائما وبعضها قاعدا، حديث نمبر:١٦٩٩، ٢٩٦مخ.
١٣٣: سنن ابى داؤد: باب الصلاة بعد العشاء، حديث نمبر:١٣٠١، ٢٦٩مخ.
١٣٤: جامع الترمذى: ابواب الوتر، باب لا وتر فى ليلة، حديث نمبر: ٤٧١، مخ.
١٣٥: سنن ابن ماجه: باب ما جاء فى الصلاة قبل الجمعة، حديث نمبر: ١١٢٩، ١٩٥مخ.
١٣٦: سنن النسائى: كتاب الجمعة، باب عدد الصلاة الجمعة، حديث نمبر: ١٤٢١، ٢٠٥مخ.
١٣٧: اربع ركعات، بعد الجمعة، مسلم ج١، فصل فى استحباب اربع او ركعتين بعد الجمعة ج١ ص٢٨٨.
١٣٨: ركعتين بعد الجمعة، مسلم، مسلم، فصل فى استحباب اربع ركعات او الركعتين بعد الجمعة، ج١ ص٢٨٨.
١٣٩: المصنف لابن ابى شيبه: باب فى رفع اليدين فى قنوت الوتر، حديث نمبر: ٧٠٢٦- ٧٠٢٨،٤ټوک، ٥٣١مخ.
١٤٠: فتح البارى لابن حجر العسقلانى:باب القنوت قبل الركوع او بعده، حديث نمبر:١٠٠١-١٠٠٢، ٦٢١مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه او لمانځه اړوند مسنوني دعاګاني

الله تعالی په قرآن کریم کې فرمايي: (وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ) البقرة: ۱۸۶.
(او کله چي پوښتنه وکړي ستا څخه بنده ګان زما (د ليري والي او نژدېوالي زما) نو ته ورته وو ايه زه نژدې يم، د دعاء کوونکئ سوال قبلوم کله چي ئې هغه زما څخه وغواړي)

حضرت انس بن مالک رضي الله عنه فرمايي، نبي کريم ﷺ فرمايلي: ((الدعاء مخ العبادة)) (دعاء د عبادت مغز او بنياد دئ) (رواه الترمذی، باب منه الدعاء مخ العبادة، رقم: ۳۳۷۱)

تر آذان وروسته دعاء

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلاَةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدً ن الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودً ن الَّذِي وَعَدْتَهُ.

يا الله! ددې کامل دعوت او تر دې وروسته لمانځه ربه! ته محمد ﷺ وسيله او فضيلت ورکړې او هغه ته هغه مقام محمود ورکړې چي تا ورسره وعده کړې.

رواه البخاری فی کتاب الاذان (۵۷۹) والترمذی فی کتاب الصلاة (۱۹۵) والنسائی فی کتاب الاذان (۶۷۳)، وابوداؤد فی کتاب الصلاة (۴۴۵) وابن ماجه فی کتاب الاذان والسنة فيه (۷۱۴) واحمد فی باقی مسند المکثرين (۱۴۲۸۹)

تر اوداسه وروسته دعاء

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

اللّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَابِيْنَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِيْنَ

(يا الله! ما په زيات توبه کوونکو او زيات پاکي کوونکو کي شامل کړې)

مسجد ته د داخل کېدلو دعاء

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

(يا الله! ما ته د خپل رحمت دروازې را خلاصي کړه)

د مسجد څخه د راوتلو دعاء

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ

(يا الله! زه ستا څخه ستا د فضل خواست کوم)

رواه مسلم فی کتاب صلاة المسافرين وقصرها (۱۱۶۵) والنسائی فی کتاب المساجد (۷۲)، وابوداؤد فی کتاب الصلاة (۳۹۳)، وابن ماجه فی کتاب المساجد والجماعات (۷۶۴)، واحمد (۱۵۴۷۷) والدارمی فی کتاب الصلاة (۱۳۵۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر فرض لمانځه وروسته دعاګاني

أَللّٰهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَام(١٤١)

يا الله! ته سلام ئې او ستا څخه سلامتيا ترلاسه کيږي، اې د عزت او بزرګۍ خاونده ستا ذات برکتناکه دئ.

أَللّٰهُمَّ أَعِنِّيْ عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ(١٤٢)

يا الله! ستا په ذکر، ستا په شکر او ستا په ښه عبادت کولو کي زما کومک وکړه.

نبي کريم عليه السلام چي به کله سلام وګرځوئ نو دا دعاء به يې کول

اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَالْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ

يا الله! زما مخکني، وروستني، پټ او ښکاره ګناهونه را معاف کړې او زما خطاوي را معاف کړې او هغه ګناهونه هم را معاف کړې چي ته تر ما ډېر په خبر ئې، ته مقدم ئې، ته مؤخر ئې ستا څخه بغير بل د عبادت لائق نسته.

سنن ابی داؤد، کتاب الصلاة، باب ما يستفتح به الصلاة من الدعاء، رقم الحديث: ۶۴۹

نبي کريم ﷺ چي به تر لمانځه وروسته راسته لاس پر سر مبارک کښېښووئ او دا دعاء به ئې ويل

بِسْمِ اللهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ اللّٰهُمَّ أَذْهِبْ عَنِّي الْهَمَّ وَالْحُزْنَ

د الله په نامه سره چي د هغه بغير بل د عبادت لائق نسته هغه زيات مهربان او رحم کوونکئ دئ. يا الله! ته زما څخه غم او پرېشاني ليري کړې.

حصن حصين، ص۳۰۱ بحواله مسند البزار، المعجم الأوسط للطبرانی، عمل اليوم والليلة لابن السنی، عن انس رضی الله عنه

ښه، اوس نو يو څو مبارک کلمات هم را زده کړه

{مبارک کلمات}

(الله تعالى ته خوښي دوې کليمې)

سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ   سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيم

زه د الله تعالى پاکي بيانوم د هغه ثناء او صفت سره او زه د هغه الله تعالى پاکي بيانوم چي د عظمت خاوند دئ.

صحيح البخاری، کتاب الأيمان والنذور، باب اذا قال والله لا أتكلم اليوم فصلى أو قرأ أو سبح، رقم: ۶۱۸۸، صحيح مسلم، کتاب الذكر والدعاء والتوبة والاستغفار، باب فضل التهليل والتسبيح والدعاء، رقم: ۴۸۶۰، سنن الترمذی، کتاب الدعوات عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، باب ما جاء فی فضل التسبيح والتكبير والتهليل والتحميد، رقم: ۳۳۸۹، سنن ابن ماجه، کتاب الادب، باب فضل التسبيح، رقم: ۳۷۹۶، مسند أحمد، رقم: ۶۸۷۰

---

[١٤١]: سنن ابى داؤد: باب ما يقول الرجل إذا سلم، حديث نمبر: ١٥١٢، ٣١٠مخ.

[١٤٢]: سنن ابي داؤد: باب فى الاستغفار، حديث نمبر:١٥٢٢، ٣١٢ مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

{کلمه شهادت}

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

زه شاهدي ورکوم چي د الله تعالی څخه ماسوا بل د عبادت لائق نسته، هغه یو دئ شریک نه لري او زه شاهدي ورکوم چي محمد صلی الله عَلیه وسلم د الله تعالی بنده او د هغه رسول دئ.

صحیح مسلم، کتاب الطهارة، باب الذکر المستحب عقب الوضوء، رقم: ۳۴۵، سنن الترمذی، کتاب الطهارة عن رسول الله صلی الله علیه وسلم، باب فیما یقال بعد الوضوء، رقم: ۵۰، سنن النسائی، کتاب التطبیق، باب کیف التشهد الأول، رقم: ۱۱۵۵، سنن أبی داؤد، کتاب الصلاة، باب ما یقول اذا سمع المؤذن، رقم: ۴۴۱، سنن ابن ماجه، کتاب الطهارة وسننها، باب ما یقال بعد الوضوء، رقم: ۴۶۲، مسند احمد، رقم: ۱۱۶، سنن الدارمی، کتاب الطهارة، باب القول بعد الوضوء، رقم: ۷۱۰

{کلمه تمجید}

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ.

الله پاک دئ او ټول تعریفونه الله تعالی لره دي او د الله څخه ماسِوا بل د عبادت لائق نسته او الله تر ټولو لوی دئ او ګناهونو څخه را ګرځېدل او پر ښو کارونو قدرت د الله تعالی له طرفه دئ چي د لوړي درجي او عظمت خاوند دئ.

سنن أبی داؤد، کتاب الصلاة، باب ما یجزیء الأمی والأعجمی من القراءة، رقم: ۷۰۸، سنن ابن ماجه، کتاب الدعاء، باب ما یدعو اذا انتبه من اللیل رقم: ۳۸۶۸

{کلمه توحید}

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ , وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ، يُحْيِي وَيُمِيتُ ، وَهُوَ حَيٌّ لاَ يَمُوتُ أَبَدًاأَبَدًا ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ كُلُّهُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

د الله تعالی څخه بغیر بل د عبادت لائق نسته، هغه یو دئ شریک نه لري، هغه لره بادشاهي ده او هغه لره ټوله تعریفونه، هغه ژوند ورکوي، هغه مرګ ورکوي او هغه ژوندی دئ او هغه ته هیڅکله مرګ نسته، ټول خیر د هغه په قبضه کي دئ او هغه پر هر څه قدرت لري.

سنن الترمذی، کتاب الدعوات عن رسول الله صلی الله علیه وسلم، باب ما یقول اذا دخل السوق، رقم: ۳۳۵۰، سنن ابن ماجه، کتاب التجارات، باب الأسواق ودخولها، رقم: ۲۲۲۶، سنن الدارمی، کتاب الاستئذان، باب ما یقول اذا دخل السوق، رقم: ۲۵۷۶

{کلمه استغفار}

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ★خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ ★ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ ★أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ بِذَنْبِي ★ فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ.

یا الله! ته زما پروردګار ئي، ستا څخه بغیر بل د عبادت لائق نسته، تا زه پیدا کړئ یم او زه ستا بنده یم او زه ستا پر عهد او وعده باندي تر خپل وس پوري ولاړ یم. زه د خپلو بدو اعمالو څخه په تا سره پنا غواړم، زه اقرار کوم چي ستا پر ما ډېري پېرزویني دي او زه اقرار د خپلي ګناه کوم، نو ته ما معاف کړه ځکه چي ستا څخه بغیر بل د ګناهونو بخښونکئ نسته. (مشکوة: صفحه: ۲۰۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

{د استغفار لندي کلمي}

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الّذِى لاَ إِلَهَ إِلاّ هُوَ الّحَىُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

زه د الله تعالی څخه بخښنه غواړم چي د هغه بغير بل د عبادت لائق نسته چي ژوندی دئ او د هر شي اختيار لرونکئ دئ او زه هغه ته توبه کاږم.

سنن أبی داؤد، کتاب الصلاة، باب فی الاستغفار، رقم: ۱۲۹۶، مسند أحمد، رقم: ۱۰۶۵۲، (مشکوة: صفحه:۲۰۵)

{کلمه رد کفر}

أَللّٰهُمَّ اِنِّیْ أَعُوْذُبِکَ مِنْ أَنْ أُشْرِکَ بِکَ شَيْئًا وَّ أَنَا أَعْلَمُ بِهِ ★ وَأَسْتَغْفِرُکَ لِمَا لَا أَعْلَمُ بِهِ تُبْتُ عَنْهُ ★ وَتَبَرَّأْتُ مِنَ الْکُفْرِ وَالشِّرْکِ وَالْکِذْبِ وَالْغِيْبَةِ وَالْبِدْعَةِ وَالنَّمِيْمَةِ وَالْفَوَاحِشِ وَالْبُهْتَانِ وَالْمَعَاصِیْ کُلِّهَا ★وَأَسْلَمْتُ وَأَقُوْلُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ.

يا الله! زه په تا سره پناه غواړم چي د دې خبري څخه چي يو شی ستا سره شريک کړم او زه بخښنه غواړم په تا سره له هغي ګناه څخه چي زه په خبر نه يم. يا الله! ما د هري ګناه څخه توبه وکړه او زه بېزاره سوم د کفر، شرک، دروا غو، غيبت، بدعت، شيطانت، بې حيا خبرو، پر چا تور پوري کول (تهمت لګول) او ټولو ګناهو څخه او زه مسلمان يم او (په پاک زړه سره) وايم چي د الله تعالی څخه بغير بل معبود نسته او محمد صلی الله عليه وسلم د الله جل جلاله رسول دئ.

قد نقل اهل العلم هذه الکلمات المبارکة فی کتب الاحاديث او فی الکتب الاسلاميه و معانيها صحيحة و مفهومها مقبول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	کتاب	طبع
۱	القرآن	تنزيل من رب العٰلمين
۲	صحيح البخاري	دارالسلام رياض
۳	صحيح مسلم	دارالسلام رياض
۴	الجامع الترمذی	دارالسلام رياض
۵	سنن ابی داؤد	دارالسلام رياض
۶	سنن ابن ماجه	دارالسلام رياض
۷	سنن النسائي	دارالسلام رياض
۸	المصنف لابن ابی شيبه	المجلس العلمي بيروت لبنان
۹	مرقاة المفاتيح	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۰	کنزالعمال	دارالکتب علميه بيروت لبنان
۱۱	فتح الباری لابن حجر عسقلاني	قديمي کتب خانه کراچي
۱۲	نصب الرايه	مکتبه حقانيه پېښور
۱۳	مسند احمد بن حنبل	مؤسسة الرسالة بيروت لبنان
۱۴	سنن دارمی	دارالحديث قاهره
۱۵	ردالمحتار	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۶	هدايه	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۷	هنديه	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۸	حاشية الطحطاوی	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۹	الفقه الحنفی فی ثوبه الجديد	مکتبه حقانيه پېښور

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library